Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг рўзномаси

1991 йил 9 апрель
СЕШАНБА
№ 68 (5.159).
БАҲОСИ 8 ТИЙИН

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган ◆ Ҳафтада беш марта чоп этилади

БАҲОРНИНГ БИР КУНИ ЙИЛНИ БОҚАДИ

СУРХОНДАРЁ. Жарқўрғон районидаги Н. Боймуродов номли жамоа хўжалигида маккажўхори экиш намунали олиб борилаётир. Пахтачиликка ихтисослашган бу хўжаликда алмашлаб экиш режасига кўра ҳар йили 60 гектар майдонда маккажўхори парвариш қилинади. Ўтган йили мавжуд майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнер дон ва кўплаб озуқа олинди. Бу жамоага катта фойда келтирди.

СУРАТЛАРДА: 1. Сеялкачи Мирзо Шоймуродов (чапдан ўнгга), бош агроном Норбой Маматов ва бригада бошлиғи Очил Холнёровлар уруғлик сифатини кўздан кечиришаяпти. 2. Экиш пайти.

И. ХЎЖАЕВ олган суратлар.
(ЎзТАГ).

ДАЛА КЎЗГУСИ

Республикамиз далаларида меҳнат суронн кун сайин авж олмоқда. Бугун пахтакору сабзавоткор, боғбону соҳибкор — ҳамма-ҳамма пайкалу боғида. Бу бежиз эмас. Зеро, кўкламнинг бир куни йилни боқади, деганларидек айни кезлардаги ҳаракат дастурхон баракасини, ҳосил тақдирини белгилайди. Хўш, шу кеча-кундузда баҳорги юмушлар қандай олиб борилмоқда! Қуйида ғаллани озиқлантириш, сабзавот, полиз экинлари ва картошка экиш, боғ ва токзорлардаги тадбирлар, озуқа экинлари қадашнинг аҳволига қисқача тўхталамиз.

МАЙСАЛАР ОЗИҚЛАНТИРИЛМОҚДА

Ўтган йили кузда экилган 462 минг гектар майдондаги ғалла ниҳоллари шу кунларда тезкорлик билан озиқлантириляпти. Ҳозирга қадар 447,1 минг гектардаги (95,7 фоиз) ниҳоллар бир сира парваришдан чиқарилди. Жиззахлик ва самарқандлик ғаллакорларнинг меҳнатини алоҳида таъкидлаш жоиз. Улар тегишли равишда 100 минг ва 95 минг гектар ердаги экинларни озиқлантирдилар. Умуман Қашқадарёдан бошқа ғалла экилган барча вилоятлар бу тадбирни бир марта бажариб бўлишди. Лекин жами ғаллазорларнинг учдан бир қисми Қашқадарё вилоятига тўғри келади. Бу ерда эса топшириқ 85,3 фоизга уддаланди. Яна 21 минг гектар майдондаги майсаларни парваришлаш керак. Тўғри, вилоятда кунига 6-8 минг гектар майдондаги ниҳоллар озиқлантирилмоқда. Демак, қашқадарёликлар ҳам 3-4 кун ичида ишнинг уддасидан чиқадилар.

Кўкламда жумҳурият бўйича 42 минг гектар майдонга ғалла экиш кўзланганди. Топшириқ 106 фоиздан ошириб адо этилди. Бу борада Самарқанд, Сурхондарё, Хоразм, Бухоро вилоятларининг деҳқонлари ўрнак кўрсатдилар.

Республикамиз вилоятларида дон учун маккажўхори экишга ҳам киришилди. Баҳорда 92,6 минг гектар ерга уруғ қадаш мўлжалланган. Афсуски, бу борадаги аҳволни қониқарли деб бўлмайди. Аниқроқ айтганда, эндигина 26,5 минг гектарга маккажўхори экилди. Сурхондарёликлар топшириқни 92,2 фоизга уддалаб, пешқадамлик қилмоқдалар. Жиззах, Сирдарё, Қашқадарё, Тошкент вилоятларида эса 66,3—41,5 фоизга бажарилди.

Бироқ бошқа жойларда ишкўнгилдагидек эмас. Қорақалпоғистон ва Хоразмдаги сусткашликни об-ҳаво салқинлиги билан изоҳлаш мумкиндир. Аммо, Самарқанд, Фарғона, Наманган, Андижон вилоятларида топшириқ 9,8—19,3 фоиз адо этилганлигини қандай баҳолаш керак?

НОЗ-НЕЪМАТ ПАЙКАЛЛАРИДА

Ноз-неъмат бунёдкорларимиз бу йил ҳам эл дастурхонини тўкин-сочин қилишга бел боғлашган. Сабзавоткорлар ҳозиргача 29.147 гектар майдонга экин экишди. Жойлардаги аҳвол шуни кўрсатадики, асосан пиёз, карам, сабзи, ош лавлаги уруғларини қадашга кўпроқ эътибор берилган. Тўғри, энг кўп истеъмол қилинадиган помидор, бодринг экиш бундан буён авжига чиқади. Лекин бақлажон, булғор қалампири, патисон кабиларни қадашга эътибор етарли эмас.

Пойтахт вилоятида жами 9.670 гектар ерга сабзавот экилган бўлса, булар асосан пиёз, карам, сабзи ва ош лавлагидир. Самарқанд, Қашқадарё, Фарғона, Сурхондарё вилоятларида 2274—2355 гектар майдонга уруғ қадалган.

Қовун-тарвуз, картошка экиш ҳам бошлаб юборилди. Полизчилар 368 гектар ерга, картошкакорлар эса 7.806 гектарга уруғ ташлашди.

СОҲИБКОР ЮМУШИ

Бу йил республикамиз бўйича 20.500 гектар ерда боғлар яратиш кўзланган. Шундан 18.600 гектарини жорий кўкламда барпо этиш керак. Боғбонлар ҳозирга қадар 9.660 гектар майдонга мевали дарахт кўчатлари ўтқаздилар.

Фарғоналик соҳибкорлар айниқса, ўрнак кўрсатмоқдалар. Улар йиллик ва баҳорги топшириқни зиёдаси билан уддаладилар. Чунончи эрта кўкламдан бери 1900 гектар ўрнига 2,385 гектар ерда янги боғлар ҳосил қилинди. Сурхондарёликлар шаънига ҳам илиқ сўз айтиш мумкин. Улар йиллик топшириқда белгиланган 1000 гектар ўрнига 1263 гектар майдонга мевали ниҳоллар экишди. Еки кўклам учун берилган топшириқ 840 гектар ўрнига 1102 гектар қилиб адо этилди. Бу иш Қашқадарё вилоятида ҳам яхши бормоқда.

Афсуски, бошқалар хусусида бундай деб бўлмайди. Тошкент вилоятида баҳорда 2200 гектар янги боғ яратиш кўзда тутилган. У эндигина 556 гектарга бажарилди. Хоразм, Сирдарё, Самарқанд, Наманган, Бухоро вилоятларида эса топшириқ 40-50 фоиз атрофида уддаланган. Жиззах, Андижон вилоятларида ва Қорақалпоғистонда муҳим иш жуда сусткашлик билан олиб боріляпти.

Боғларда бошқа кўкламги юмушларни бажаришнинг аҳволи ҳам турлича. Агар қатор ораларин ҳайдаш, дарахтларга шакл бериш кўнгилдагидек бўлса, таъмирлаш ва кимёвий дорилаш ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Жорий йилда республикамиз бўйича 9.900 гектар янги токзорлар барпо этиш мўлжалланган, ҳозирга қадар бу 4.626 гектарга адо этилди. Муҳим тадбир кўкламда ҳам сусткашлик билан олиб борилаётир. Аниқроқ айтганда, топшириқда кўзда тутилган 8.510 гектар ўрнига 3.223 гектар ерга ток қаламчалари ўтқазилди. Фақат Сурхондарё вилоятидагина бу ишга жиддий эътибор берилмоқда. Бухоро, Наманган, Фарғона, Хоразм вилоятларида кўзда тутилган майдонларнинг ярмида янги токзорлар яратилган.

Бошқа вилоятлардаги аҳвол ташвишли. Айниқса, пойтахт вилоятида хотиржамликка йўл қўйилмоқда. Бу ерда 1.050 гектар токзор барпо этиш белгиланган ҳолда ҳозиргача 93 гектарга бажарилди. Самарқанд, Сирдарё вилоятларида ҳам шунга ўхшаш манзара. Мухтор жумҳуриятда эса бу ишга ҳали киришилмаган.

Токларни очиш — соҳибкорларнинг бугунги долзарб вазифаларидан бири. Республика бўйича 94,4 минг гектар майдондаги токларни очиш керак. Бу топшириқ ярмига ҳам уддаланганн йўқ. Бинобарин, ишга муносабатни тубдан ўзгартириш талаб қилинади. Чунки ҳарорат тез кўтарилмоқда, новдалар кўкаргандан кейин бу ишни бажариш мушкуллашади.

ЕМ-ХАШАК — КЎП КЕРАК

Жумҳуриятимиз озуқакорлари олдида шундай вазифа қўйилган. Республика Президентининг шахсий ёрдамчи хўжаликлар чорвасини ем-хашак билан таъминлаш тўғрисидаги фармони уларнинг масъулиятини ва иш кўламини 2-3 ҳисса оширди.

Хўш, озуқа экинлари экишда бунга эътибор берилаяптими? Шубҳасиз, ем-хашак етиштириладиган майдонлар кенгайтирилмоқда. Беда чорва учун тўйимли, хушхўр емиш ҳисобланади. Жорий йилда 234.700 гектар янги бедазорлар яратиш мўлжалланган. Ҳозирга қадар 159 минг гектардан зиёд майдонга уруғ қадалди. Шундан 101.343 гектарига жорий кўкламда уруғ ташланди. Бухоро, Сурхондарё вилоятларида бу юмуш бугун-эрта тугалланади. Сирдарёда эса 91 фоиздан ошди. Шимолий вилоятлардан бошқа ҳамма жойда беда экиш яхши бормоқда. Лекин шуни таъкидлаш керакки, республикамизда ҳам, вилоятларда ҳам бу иш ўтган йилгидан орқада қолмоқда.

Ҳозиргача 24.277 гектар майдоннинг 11 минг гектардан зиёдроғида озуқа лавлаги экилди. Сирдарё, Сурхондарё, Жиззах вилоятларида бу соҳадаги аҳвол дуруст, Наманган, Фарғона, Хоразм, Қашқадарё вилоятларида, Қорақалпоғистонда сусткашликка йўл қўйилмоқда.

ҚУЛАЙ МУДДАТЛАРДА

Халқимизда «Эрта эккан хирмон қилур» деган ҳикмат бор. Унинг нақадар ҳаётий эканлигига биз ўз тажрибамиз мисолида ишонч ҳосил қилганмиз. Бултур чигитни беш иш кунида экиб тамомлагандик. Натижада тупроқнинг табиий намида уруғни ундириб, текис ниҳоллар олдик. Парвариш маромида ўтказилди. Кузда баракали хирмон кўтардик.

Деҳқонларимиз жорий йилда ҳам тажрибага таяниб, мўл ва эртаги ҳосил етиштиришни кўзлашаяпти. Айниқса кўкламги долзарб мавсумга пухта тайёргарлик кўрдик. Дала четларига етарлича маҳаллий ўғит жамғардик, ариқ-зовурларни сифатли тозаладик. Айни пайтда 80 гектар майдонга 3 иш кунида барака уруғи қадашни мўлжаллаяпмиз. Кузда меъёрида шудгорланган пайкаллар текисланиб чигит экишга тахт қилинди. Ер тобга келиши билан муҳим ишни бошлаб юборамиз. Асосий мақсад — Май байрамига қадар текис ниҳоллар ундириб олиш.

Жумҳурият Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг экиш мавсумини қисқа муддатларда, уюшқоқлик билан ўтказиш, чигитни тезда ундириб олиш юзасидан чиқарган фармойиш барча қатори бригадамиз чўлкуварларини ҳам руҳлантириб юборди. У ҳамма жойда меҳнат беллашувини авж олдиришига ишончимиз комил. Бинобарин, бизда ҳам социалистик мусобақа ҳар қачонгидан кўра қизитилади.

Э. РАҲМОНОВ,
Ульянов районидаги 18-давлат хўжалигининг бригада бошлиғи.

* * *

АНДИЖОН. Кўкламнинг ҳар дақиқасини ғанимат билган Избоскан районидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги аъзолари дала ишларини қизитиб юбордилар. Юсуфжон Қодиров бошлиқ озуқачилик бригадаси жамоаси сифатли тайёрланган майдонларга силос учун маккажўхори экишни авж олдирмоқда. Жами 30 гектар ерга уруғ қадаш мўлжалланган.

Бу ишда механизатор Холдорбой Тўйчиев, сеялкачилардан Анвар Расулов, Олим Тошбоев ғайрат кўрсатишяпти. Ҳар куни 5—6 гектар майдонга уруғ ташланмоқда.

Хўжаликда беда экиш ниҳоясига етказилди. Шунингдек, ҳадемай дон учун маккажўхори уруғи қадаш ҳам бошлаб юборилади.

З. НУРИДДИНОВ.

* * *

ТОШКЕНТ. «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» жамоа хўжалиги деҳқонлари (Тошкент райони) пойтахт аҳолисини сабзавот ва мева билан таъминлаш ишига муносиб ҳисса қўшиб келмоқдалар. Жорий йилги ниятлар ҳам катта. Айни кезларда экиш-тикиш, парваришлаш тез ва соз олиб боріляпти. 160 гектар ерга эртаги картошка уруғи қадалди. 170 гектарда эса сабзавот экинлари ўстирилмоқда. Шу кунларда 10 гектар ерда бодринг, 60 гектарда карам, 10 гектарда сабзи, 65 гектарда пиёз, 9 гектар ерда саримсоқ, 5 гектарда ош лавлаги, шунча майдонда редиска ҳамда петрушка талаб даражасида парваришланаяпти. Улар бир марта озиқлантирилиб, дастлабки ишловдан чиқарилди. Бугун-эрта 100 гектар майдонга помидор кўчатлари ўтқазиш мўлжалланмоқда. Кўкламги юмушларни оби-тобида ўтказишда Жўра Бувахонов, Турғун Ғуломов, Турғун Қуролов бошлиқ бригадаларнинг миришкорлари ўрнак кўрсатмоқдалар.

А. ЙЎЛДОШЕВ.

СССР Олий Кенгашининг қарори

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДАГИ ИШЛАРНИНГ АҲВОЛИ ВА ДАЛА ИШЛАРИГА ТАЙЁРГАРЛИККА ДОИР КЕЧИКТИРИБ БЎЛМАЙДИГАН ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Кенгаши қишлоқ хўжалигида ижтимоий-иқтисодий вазият ғоят кескинлашиб тобора танг аҳволга тушиб қолаётганлигини таъкидлайди.

Қишлоқ эҳтиёжларига узоқ вақт мобайнида менсимай қараб келинганлиги, қишлоқ билан шаҳар ўзаро алоқаларининг илмий асосланган воситаси йўқлиги ўз оқибатларини кўрсатмоқда. Марказдаги ва жойлардаги кўпгина давлат идоралари оғизда деҳқончилик соҳасини устун даражада ривожлантириш тўғрисида гапириб, бу гапларни амалда рўёбга чиқариш учун дурустроқ ҳаракат қилмаётир.

Мамлакатнинг кўпгина минтақаларида ижтимоий дастурлар бажарилмай қолмоқда, қишлоқдаги бузилиш жараёни давом этаяпти, қишлоқ аҳолисининг кўчиши миқёслари хатарли тус олмоқда. Шу билан бир вақтда айрим республикалардаги мавжуд бўлган қишлоқни ўзгартириш ижобий тажрибаси яхши ўрганилмаяпти ва оммалаштирилмаяпти.

Иқтисодиётдаги мутаносиблик бузилган, хўжалик алоқалари узилган шароитда кўпгина саноат корхоналари ўзларининг ҳукмрон мавқеидан фойдаланиб, қишлоққа етказиб берилаётган маҳсулот нархини қиммат қилиб юбормоқда, қишлоқни ночор аҳволга солиб қўядиган шартларни ўтказиб тўғридан тўғри тамагирлик ва қишлоқнинг ночор аҳволдан ўз мақсадини кўзлаб фойдаланиш билан шуғулланмоқда, нотенг натура айирбошлашни талаб этмоқда, бу эса қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришнинг путури кетган негизини тағин ҳам бўшаштирмоқда.

Деҳқончилик-саноат комплексининг қийин муаммоларини ҳал этишни халқ депутатлари кўпгина маҳаллий Советлари қўллаб-қувватламаяпти, деҳқон бошига тушган кулфатлар ва ташвишлар билан ўзи ёлғиз ўралашиб қолмоқда, унинг вазиятни яхшилик сари ўзгартириш умидлари барбод бўлмоқда.

Натижада 1990 йилда ялпи қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш 5 миллиард сўмликдан зиёдроқ камайиб кетди. Чорва моллар ва паррандалар сони анча камайди, дон ва техника экинлари майдони қисқарди.

Бу йил ҳам қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг камайиши давом этаяпти. Январь—февраль ойларида чорва моллар, парранда ва сут харид қилиш 13 фоиз камайди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан савдога деярли 2 миллиард сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари кам етказиб берилди.

Қишлоққа хизмат кўрсатиш ва уни таъминлаш системаси бузилди. Қишлоқ хўжалигини моддий-техникавий воситалар билан таъминлашда ўтган йилдагидек ўпирилиш ҳеч қачон бўлмаган эди.

Қишлоққа 7 миллиард сўмликдан зиёдроқ ресурслар, шу жумладан, 63 мингта трактор ва 29 мингта юк автомобили, 4,7 миллион тонна минерал ўғит, 22,4 минг тонна ўсимликларни ҳимоя қилиш воситалари кам етказиб берилди. Хўжаликларга бинокорлик материаллари етказиб беришга доир шартнома мажбуриятлари атиги 40—60 фоиз бажарилди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва қайта ишлаш базаларини техника билан қайта жиҳозлашда ҳам сезиларли силжиш бўлмаяпти. Ҳолбуки, ишлаб чиқаришнинг шу ҳажмида ҳам техника билан қайта жиҳозлаш аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни сезиларли даражада яхшилаган бўлади. Деҳқончилик-саноат комплексига ажратилган капитал маблағнинг ўн фоизгача қисми қайта ишлаш саноати эҳтиёжларига сарфланмоқда. Бунинг устига ана шу маблағ ҳам ўзлаштирилмай қолмоқда.

СССР Вазирлар Маҳкамаси бу йил қишлоқ хўжалигида вужудга келаётган вазиятни кўриб чиқди. Бироқ Вазирлар Маҳкамаси қабул қилган қарорлар яхши самара бермади.

Дала ишлари бошланиши арафасида қишлоқ хўжалигидаги ишларнинг аҳволи катта ташвиш уйғотмоқда. Дала ишлари ҳажми анча ошганига қарамай, хўжаликларда эҳтиёт қисмлар, тупроққа ишлов берадиган ва бошқа техника, полиэтилен плёнкалар, ёнилғи-мойлаш материаллари етишмаяпти. Машина ва тракторларнинг олтидан бир қисми ҳали созланган эмас.

Шу билан бир вақтда 1991 йилда қишлоқ хўжалигига тракторлар ва автомобиллар етказиб бериш учун ҳозирча 65 фоиз шартнома тузилган. Шарқий Европа мамлакатларидан қишлоқ хўжалик техникаси ва уларнинг эҳтиёт қисмларини сотиб олиш тўхтаб қолганлиги вазиятни баттар чигаллаштирмоқда.

Юксалишнинг узоқ муддатли омиллари дурустроқ амалга оширилмаяпти. Ер ислоҳотининг, кўп укладли иқтисодиётни, бозор ёрдамчи соҳаларини шакллантиришнинг амалий масалалари сусткашлик билан ҳал қилинмоқда. Нарх, солиқ ва кредит сиёсати қишлоқни юксалтиришга қаратилган эмас, балки маблағларнинг қишлоқдан шаҳарга ўтишини кучайтиради, холос. Бу эса қишлоқда кенгайтирилган такрор ишлаб чиқаришга путур етказади.

Деҳқончилик-саноат ишлаб чиқаришини илмий жиҳатдан таъминлашнинг барпо этилган системаси бузилмоқда. Илмий-тадқиқот муассасаларини ва Олий ўқув юртларини пул билан таъминлаш масалалари ҳанузгача ҳал қилинмаган.

СССР Олий Кенгаши халқ хўжалигида юз бераётган вазиятнинг қишлоқ учун барча салбий оқибатларини олдиндан ҳис этиб ва бундан катта ташвишга тушиб, **қарор қилади:**

1. СССР Вазирлар Маҳкамаси аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилаш учун асосий шароит бўлмиш бўлажак ҳосилга замин тайёрлашга доир дала ишларини уюшқоқлик билан ўтказишга оид республикалар давлат бошқаруви олий идоралари билан ҳар томонлама мувофиқлаштирилган фавқулодда чораларни сира кечиктирмай амалга оширсин ҳамда уларни оғишмай амалга ошириш устидан қаттиқ назоратни таъминласин. Бунда республикалар ва мамлакат минтақаларининг ўзаро ёрдами ва мададига кўпроқ таянилсин.

Бундай шароитда шаҳар билан қишлоқ ўртасида товарларни ўзаро манфаатли айирбош қилишнинг энг самарали йўллари, давлатга сотилган қишлоқ хўжалик маҳсулоти ҳажмига қараб қишлоққа техника ва бошқа моддий-техника воситаларини етказиб бериш механизми ишлаб чиқилсин.

Қишлоқ учун буюртмаларни бажариш билан боғлиқ бўлган шартномаларни тузиш 1991 йил 20 апрелгача таъминлансин. Тракторлар, юк автомобиллари, тупроққа ишлов берадиган, экин экадиган ва ўзга техника, уларнинг эҳтиёт қисмлари, полиэтилен плёнкалар, ёнилғи-мойлаш материаллари ҳамда идишлар ва маҳсулотни жойлаш материаллари, ўсимликлар ва чорва молларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситалари тўла ҳажмда етказиб берилсин. Қишлоқ учун техника, машина-ускуналар ва бошқа ишлаб чиқариш воситалари тайёрлаб берадиган корхоналар зарур материаллар, шу жумладан чет элдан сотиб олинадиган материаллар билан биринчи навбатда таъминлансин. Чет элдан озуқа экинларини йиғиштирадиган машиналар, эҳтиёт қисмлар, шунингдек ўсимликлар ва чорва молларни ҳимоя қилиш воситаларини харид қилиш имкониятлари қидириб топилсин. Қишлоқ хўжалиги ходимларининг коржома ҳамда саломатлигини муҳофаза қилиш воситаларига эҳтиёжини қондириш масаласи сира кечиктирмай ҳал қилинсин.

Қишлоққа ҳамда деҳқончилик-саноат комплексига хизмат қилувчи тармоқларга, моддий-техника ресурсларини етказиб бериш топшириқларини барбод қилган корхоналарнинг раҳбарлари ва жамоаларига нисбатан шахсий жавобгарлик ва жазо чораларини кучайтириш тадбирлари белгилансин. Техника ишлаб чиқарувчи заводларнинг ўзлари тайёрлаган техника ундан фойдаланишнинг бутун даврида соз ишлашини таъминлаш учун жавобгарлиги тўғрисидаги масала кўриб чиқилсин. Шу муносабат билан амалдаги қонунларга тегишли тузатишлар ишлаб чиқилсин ва киритилсин.

Деҳқон хўжаликларини моддий-техникавий таъминлаш учун шарт-шароит яратиш мақсадида шу йилнинг ўзидаёқ ўртача ва кам қувватли ғилдиракли тракторлар ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш, шунингдек от қўшиб ишлатиладиган қишлоқ хўжалик асбоблари ва иш қуролларини ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш талаб қилинсин.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва қайта ишлаш базасини янгилаш дастури қандай бажарилаётганлиги кўриб чиқилсин ҳамда қайта ишлаш саноати иншоотларини қуриш ва уларни зарур технология ускуналари ва материаллар билан таъминлашдаги қолоқликни тугатишнинг амалий йўллари ишлаб чиқилсин. Бозор муносабатига ўтиш даврида озиқ-овқат тармоқлари учун машина-ускуналар ва бутловчи буюмлар ишлаб чиқариш билан банд бўлган мудофаа корхонаарини умумиттифоқ ихтиёрида сақлаб қолиш тўғрисидаги масала ҳал қилинсин.

(Давоми 2-бетда).

ОДАМЛАР ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

Ўзбекистон ССР Президенти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби И. А. Каримов Тошкент шаҳридаги маҳалла комитетларининг фаоллари, олий ўқув юртларининг ректорлари, техникумларнинг директорлари, корхоналар ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари билан учрашди.

Чакана нархлар ислоҳоти ва бозор муносабатларига ўтилиши билан боғлиқ равишда Ўзбекистон аҳолисини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишнинг аниқ чора-тадбирларини амалга оширишга даҳлдор масалалар учрашув қатнашчиларининг диққат марказида бўлди. Меҳнаткашлар турмушининг маданий-маиший шароитларини яхшилаш, интизом ва тартибни ҳамда топширилган иш учун масъулиятни мустаҳкамлаш зарурлиги таъкидланди.

Учрашувда жамоат ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш йўллари тўғрисида манфаатдорлик билан қизғин гаплашиб олинди, республика пойтахти аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилаш учун қўшимча ресурслар ва имкониятларни излаб топишга доир аниқ таклифлар киритилди.

И. А. Каримов тўпланганларнинг жуда кўп саволларига жавоб қайтарди. Учрашувда Ўзбекистон ССР вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов қатнашди.

ЖУРНАЛИСТЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

6 апрель куни Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети журналистлар билан учрашув ўтказди. Унда жумҳурият рўзномалари ва ойномаларининг раҳбар ходимлари, марказий рўзномаларнинг мухбирлари, телекўрсатув ва радиоэшиттириш таҳририятининг вакиллари иштирок этдилар.

Учрашувда бозор иқтисодиётига ўтиш ҳамда янги нарх-наволар белгиланиши муносабати билан аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишга ва товарлар билан таъминлашга доир долзарб масалалар хусусида атрофлича фикрлашиб олинди.

Жумҳуриятнинг нарх-наво ишлари билан боғлиқ идораларининг раҳбарлари журналистларнинг саволларига жавоб бердилар.

(ЎзТАГ).

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДАГИ ИШЛАРНИНГ АҲВОЛИ ВА ДАЛА ИШЛАРИГА ТАЙЁРГАРЛИККА ДОИР КЕЧИКТИРИБ БЎЛМАЙДИГАН ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-бетда).

Деҳқончилик-саноат комплекси системасидаги олий ўқув юртларини, илмий-тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишларини пул билан таъминлашга қўшимча маблағ ажратилсин, бунда энг аввало фан-техника тараққиётининг асосий йўналишларида Умумиттифоқ дастурлари амалга оширилишини, шунингдек қишлоқ аҳолисининг соғлиғини сақлаш, меҳнат шароитларини ва меҳнатни муҳофаза қилишни, иш билан оқилона таъминлашни яхшилаш муаммоларини ҳал этиш кўзда тутилсин.

2. Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш масалалари бутунлай республикалар ихтиёрида эканлигидан келиб чиқиб, республикаларнинг Олий Кенгашларига, халқ депутатлари ўлка, вилоят ва район Советларига дала ишларининг боришини кўриб чиқиш ҳамда уруғлик ва кўчатлар билан таъминлаш, техникани созлаш билан боғлиқ аниқравшан масалаларни ҳал қилишда қишлоқ хўжалик корхоналари ва деҳқон хўжаликларига ёрдам бериш тавсия этилсин. Мавжуд ишлаб чиқариш имкониятларидан тўла-тўкис фойдаланиш учун таъсирчан чоралар кўрилсин.

Ишчилар, хизматчилар, талабалар ва ўқувчиларнинг қишлоқ хўжалик ишларидаги иштироки тўғрисида саноат, транспорт корхоналари ва ўзга корхоналар, муассасалар, ташкилотлар билан шартнома тузиш иши ташкил этилсин, бунда уларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш ана шу хўжаликларда амал қилаётган тартиб ва шартларда таъминланиши лозимлиги кўзда тутилсин.

3. Республикалар Олий Кенгашлари ва ҳукуматларининг, СССР Вазирлар Маҳкамасининг эътибори иқтисодий вазият ёмонлашган шароитда қишлоқда ижтимоий дастурни бажаришни йиғиштириб қўйишга йўл қўйиш мумкин эмаслигига қаратилсин. Уй-жой, соғлиқни сақлаш, маданий-маиший соҳа иншоотларини қуришни, қишлоқни газлаштириш ва электрлаштириш ҳажмини, йўл қурилишини, айниқса оғир табиий-иқлим шароитида ишлаётган хўжаликларда кўпайтириш учун қўшимча ресурсларни қидириб топиш, қурилишнинг қимматлашганлиги учун компенсация тўлаш масалаларини ҳал қилиш зарур. Қишлоқда якка тартибда уй-жой қурилишини кенгайтириш мақсадида ёғоч ва бошқа бинокорлик материаллари бозор фондларини анча кўпайтириш кўзда тутилсин.

Қишлоқда маданиятни ошириш муаммолари бутун мажмуини ҳал этишга доир махсус дастурни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин.

4 Халқ депутатлари маҳаллий Советлари ер ислоҳоти амалга оширилиши, бунинг учун зарур моддий шарт-шароитлар яратилиши, махсус вужудга келтирилган ер фонди ҳисобидан аҳолига боғ ва полиз учун участкаларни ўз вақтида ажратиб бериш устидан ғоят қаттиқ назорат ўрнатсин, фуқароларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларида ишлаб чиқаришни юксалтириш, товар маҳсулот етиштиришни кўпайтиришни рағбатлантириш учун барча имкониятлардан фойдаланилсин.

5. СССР Олий Кенгаши қишлоқ хўжалигида ерда хўжалик юритишнинг турли шакллари уларнинг соғлом рақобати асосида ривож топиши ва давлат томонидан қўллаб-қувватланиши зарур деб ҳисоблайди ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш билан асосан шуғулланаётган жамоа ва давлат хўжаликларини ҳам, шунингдек энди вужудга келаётган деҳқон (фермер) хўжаликларини ҳам камситиш, уларни бир-бирига қарама-қарши қўйиш фактларини қатъиян қоралайди.

Шу муносабат билан СССР Олий Кенгаши қишлоқдаги барча товар маҳсулот ишлаб чиқарувчиларнинг юксалиши учун тенг шароит яратиш зарурлигини таъкидлайди.

6. СССР Вазирлар Маҳкамаси, республикаларнинг ҳукуматлари қишлоқ хўжалигида кенгайтирилган такрор ишлаб чиқариш учун тегишли шарт-шароитни яратиш мақсадида қишлоқ хўжалик товар маҳсулотлари етиштирувчиларга янги харид нархларида кўзда тутилмаган ишлаб чиқариш воситалари ва хизматларнинг қимматлашувидан бўладиган қўшимча сарф-ҳаражатларни тўлаш тўғрисидаги масалани кўриб чиқсин ва ҳал этсин. Саноат корхоналари ва ташкилотлари сармоясини қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига ва қайта ишловчи саноатга жалб этиш, қишлоқда ишбилармонлик ва кооперацияни ривожлантириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлайдиган кичик корхоналар барпо этиш, бинокорлик материаллари ва халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришга доир чора-тадбирлар амалга оширилсин. Жамоа хўжаликлари, давлат хўжаликлари, қишлоқ хўжалик кооперативлари, деҳқон (фермер) хўжаликларининг ёрдамчи ҳунармандчилик тармоқлари учун ишлаб чиқаришга ва ижтимоий ривожланишга ажратилган фойдасини солиқдан озод қилиб, имтиёзли шартлар кўзда тутилсин.

7. СССР Давлат банки деҳқончилик-саноат комплекси корхоналари ва ташкилотлари, матлубот кооперациялари олган қарзлардан оширилган миқдорда фойда олиш тўғрисидаги кўрсатмасини 1990 йил 1 ноябргача бекор қилсин. Ана шундай ҳисоб-китоб қилинган жойларда эса олинган ортиқча пул хўжаликларга, корхоналарга ва ташкилотларга икки ҳафта муддатда қайтариб берилсин.

8. Федерация Кенгашига минтақалараро меҳнат тақсимоти ҳақиқий эҳтиёжларини, бу соҳада ўзаро боғланиш жараёнларининг ривожланиши истиқболларини, ягона озиқ-овқат бозорини барпо этишни ҳисобга олиб, деҳқончилик-саноат комплексини бошқариш соҳасида ССР Иттифоқи билан федерация субъектлари ўртасидаги ваколатларни тағин ҳам аниқроқ тақсимлаб қўйиш тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш, зарур тақдирда Иттифоқ шартномаси лойиҳасига тегишли таклифлар киритиш тавсия қилинсин.

Мамлакатда валюта ресурслари жуда тақчиллиги, қишлоқ хўжалик корхоналарининг валюта ишлаб топиш имкониятлари чекланганлигини, шунингдек деҳқончилик-саноат комплексини ривожлантиришнинг энг муҳим муаммоларини ҳал қилишга куч-ғайратлар ва маблағларни жамлаш зарурлигини ҳисобга олиб бозор муносабатларига ўтиш даврида деҳқончилик-саноат комплексининг ягона валюта фондини барпо этиш мақсадга мувофиқлиги ёки мувофиқ эмаслиги кўриб чиқилсин.

9. СССР Вазирлар Маҳкамаси республикаларнинг ҳукуматлари билан биргаликда:

ҳозирги сессияда СССР халқ депутатлари киритган таклифлар ва айтган мулоҳазаларни ҳисобга олиб мамлакат деҳқончилик-саноат комплексини узоқ муддатли истиқболда ривожлантириш дастурини тайёрласин ва СССР Олий Кенгашининг олтинчи сессиясига тақдим этсин;

деҳқончилик-саноат комплексини устивор ривожлантириш тўғрисида қонун лойиҳасини ишлаб чиқсин. Деҳқончилик-саноат комплексини бошқариш соҳасида ваколатлар ССР Иттифоқи билан федерация субъектлари ўртасида қайта тақсимланиши муносабати билан, шунингдек халқ хўжалигининг ғоят муҳим ушбу соҳасининг бозор муносабатларига ўтиш хусусиятлари ҳисобга олиниб мамлакатнинг аграр масалаларга доир қонунлари бутун системасини такомиллаштириш юзасидан таклифлар тайёрлансин;

Ушбу қарорнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида шу сессиянинг охирида ахборот тақдим этилсин.

СССР Олий Кенгашининг Раиси

А. ЛУКЬЯНОВ.

Москва, Кремль.
1991 йил 4 апрель.

20 апрель — умумхалқ ҳашари куни

ИНСОНИЙЛИК МЕЗОНИ

Андижоннинг кўҳна қишлоқларидан бири — Хаканда улғайдим. Меҳнат фаолиятим Улуғ Ватан урушининг машаққатли кунларига тўғри келди. Бугун у йиллар бир хаёлга, эртакка ўхшаб кетади. Уруш ҳар бир тирик жонни қаттиқ синовдан ўтказди. Меҳр-мурувват, эътиқод, сабот, матонат борлигича намоён бўлди.

Оталаримиз, ака-укаларимиз жангда. Барча иш аёллар билан болаларга қолган. Халқ оч ва юпун. Қўл чўзиб, мадад оладиган томоннинг ўзи йўқ. Ҳамманинг тирикчилиги далада. У ерда пишириладиган аталадан бир чўмич ёки арпа нондан бир бурда олиш ниятида. Қиш-қировли кунлар азоби ошиб тушади.

Бироқ ўша оғир дамларда ҳам одамлар бир-бирларига бўлган оқибатни йўқотишмади. Виждон биринчи ўринда турарди. Инсофсизликдан, ҳаром-харишдан ўзларини тия олишди. Бир бурда нонни ҳам баҳам кўришди. Кийимларни эса навбатма-навбат кийишди. Қўни-қўшнилар бир-бирларини ёлғизлатиб қўйишмади. Мен одамлардаги ирода, ишонч, эътиқодга қойил қолардим.

Урушнинг дастлабки йиллари комсомолда ишладим. Унда комсомолнинг обрўйи, таъсири кучли эди. У аралашган муаммо ҳал бўлмасдан қолмасди. Бунинг устига комсомол ҳаётнинг ҳамма жабҳаларида фаол ҳаракат қиларди. Яёв, гоҳ аравада бўлса ҳам энг олис жойларгача қадами етар, ҳаётнинг пасту баландини ўз кўзи билан кўрар, хулосалар чиқарарди. Комсомолларнинг ўшандаги жўшқинлигига фидойилигига жуда ҳавасим келарди.

Ишонч ва эътиқод ҳақида ғурурланиб гапираман. Бу тушунчалар тоза, соф эди. Одамларга куч-қувват бағишларди, руҳий тетиклик ато қиларди. Масалан, менда, ҳамқишлоқларимда, урушда ғалаба қозонишимизга шубҳа бўлмаган. Хакан аҳолиси баҳоли қудрат 500 минг сўм маблағ тўплаб, танк колоннасига юбордик. Ўшанда мен келинлик сарполаримни сотиб, боримни жамлаб 11 минг сўм пул топширдим. Бир неча кундан кейин маблағ етиб боргани ҳақида Москвадан телеграмма олдик. Унинг мазмунини бутун қишлоғимиз аҳолисига етказдик. Одамлар ёрдамга яраганларидан севинишди.

Мен бу гапларни шунчаки айтаётганим йўқ. Бугунги авлод ана шу мард, виждони пок, эътиқодли халқнинг ўғил-қизлари эканлигини таъкидламоқчиман.

1943 йилда партия сафига қабул қилиндим. Бирор манфаатни кўзлаган эмасман. Райком бюросида берилган бир савол ҳамон ёдимда. У менга ҳаётим мазмуни бўлиб эшитилган.

— Партияга нима мақсадда киряпсиз?

— Эл-юртга, ҳамқишлоқларимга ҳалол, поклик, тўғрилик билан хизмат қилиш масъулиятини зиммамга олиш учун.

Қирқ саккиз йил муқаддам айтган бу гапимга ҳозиргача содиқман. Ундан бирор сўзни олиб ташлаш ёки қўшиш ниятим йўқ.

Урушдан кейинги тикланиш йилларида Киров номли жамоа хўжалиги фирқа қўмитаси котиби, сўнг сурункасига 15 йил Пахтаобод қишлоқ Шўроси раиси бўлиб ишладим. Ҳозир пенсиядаман. Бироқ Охунбобоев номли давлат хўжалигида оддий сабзавоткорман. Ёшларга иш ўргатаман, коммунист сифатида баъзи муаммоларни ечишда раҳбарларга кўмаклашаман.

Фирқа қўмитамиз ўз атрофида 220 нафар коммунистни жипслаштирган. Шулардан 61 нафари партия фахрийлари. Кекса коммунистларнинг ишларига қараб туриб ғурурланиб кетаман. Улардаги бир сўзлилик, қатъият адолатсизликка муросасизлик, эл дардини англаш, кимнингдир бирор корига ярашга интилиш ҳамон кучли. Мусо Ҳакимов, Исмоил Қосимов, Қосимжон Ҳолиқов сингари кекса коммунистлар ҳамон сафда, эл орасида, Одамларни яхшилик, хайрли ишлар сари етаклашяпти.

Умрдошим марҳум Муҳаммаджон Саидхонов мен учун ҳамиша ибрат бўлган коммунист эди. У кишидан жуда кўп нарсаларни ўргандим, икки ўғил, икки қизимни олий маълумотли мутахассис қилиб вояга етказдим. Уларнинг икки нафари фан номзоди.

Мен партиядан бирор марта ёмонлик кўрганим йўқ. Аксинча умрим йўналишини, мақсад ва маслагини белгилаб олдим. Қўлимга қалам олиб, севимли рўзномамизга мактуб ёзишга тутинганимнинг боиси бор. Ҳозирги кунда «партия обрўси тушиб кетди, уни қандай қилиб кўтариш керак» деган гаплар эшитилаяпти. Коммунистик партия ҳеч қачон обрўсини йўқотмайди. КПСС сафидан чиққанлар кейинчалик уялиб қолишади.

Коммунист мактуби

Яқинда одамлар гурунгида бир гапни эшитиб дилим оғриди. Эмишки, бир собиқ коммунист раҳбар судда: «Мен партияга ишонмайман. Шунинг учун унинг сафида қолмайман. Фарзандларимга партияга кирмасликларини тавсия этаман», — дебди. Ўша шахснинг гапига эътибор беринг-а. У партия сафида қололмас эмиш. Ахир партиянинг ўзи ундайлардан дадиллик билан холи бўлмоқда-ку...

Ўша шахс мени мажбур қилишган, деб ўзини оқлагандир. Ахир валломати бўлса ҳам «Сиз мени хато йўлга бошлаяпсиз. Бундай қилолмайман», деса бўларди-ку. У қўрққанидан юқорининг топшириғини бажарарди. Рад этса амалдан ажралади. Унга коммунист бўлиб қолишдан кўра, амални қўлдан бермаслик маъқул кўринган. Ҳамма сирлар фош этилиб, партия билетидан, амалидан ажралиб, жиноий жазога тортиладиган бўлиб қолганида гарангсиб партияга маломат тоши ота бошлаган. Бу сотқинлик. Пешонасини силаганда, ҳурматини оширганда, амал курсисига ўтирғизганда, кўксига орденлар тақиб, номини олқишлаганда партия яхши-ю, жиноятига яраша жазосини олса ёмон бўлиб қолдими. Одамнинг қадрини эътиқодининг қай даражада мустаҳкамлиги белгилайди. Эътиқодсизлар дўстлар ичида ҳам, душман қўлида ҳам ҳеч қачон қадрланган эмас.

Ақл-заковатга суяниб, ҳаяжонланмай, қизишмай хулоса чиқаришга ўрганиш фойдалидир. Оддий ва раҳбар коммунистлар бор. Уларнинг баъзилари хатоларга йўл қўйгани ҳақиқат. Бундан кўз юмиб бўлмайди. Ана шунақаларни кўпчилик коммунистлардан фарқлаш керак. Юқорида айтдим. Хўжалигимиз фирқа қўмитаси 220 нафар коммунистни жипслаштирган. Уларнинг нари борса 5—10 таси раҳбарлик лавозимида. Ўшаларнинг баъзилари хатога йўл қўйса, қорасини 220 нафар коммунист юзига баробарига чаплаш керакми? Инсоф ва диёнат билан иш юритувчилар ҳеч қачон бундай йўлни танламайди.

Аммо бир масалада ҳамон кўнглим тўлмайди. Бошланғич партия ташкилотлари нуфузини ошириш, коммунистларни фаоллаштириш борасида киройи гаплар бўлаяпти-ю, амалий ҳаракатдан дарак йўқ. Бунинг исботига ҳаётий мисоллар тўлиб ётибди. Район ёки вилоят фирқа қўмитаси котибларидан бири хўжаликка келди, дейлик. Улар биринчи навбатда колхоз раиси ёки совхоз директорини сўрашади. Айтайлик, дала шийпонида суҳбат бошланди. «Бригадир, аҳвол нечук, ишлар қандай кетаяпти, план нима бўлади» дейишади. «Цех партия ташкилоти котиби ким. Агар сиз бўлсангиз, одамларнинг яшаш тарзи қандай, кайфиятларидан гапиринг», деган гап хаёлларига ҳам келмайди. Бунақада бошланғич партия ташкилотлари обрўйини ошириб бўладими.

Энди сафимиздан ўз ихтиёри билан чиқаётган коммунистлар хусусида. Назаримда бундай эътиқодсиз кишилар тасодифан КПСС аъзоси бўлишган. Вақти келганида коммунистлигини пеш қилиб, кўкрак кериб юришган. Партия мушкул вазиятга тушган кезда эса бамисоли дўстини жангда ташлаб қочишаяпти. Ҳозирги кунда КПСС сафига кираётганларга бир саволим бор: ариза беришдан аввал яхши ўйлаб кўрдингизми? Кейин эътиқодсизлик қилиб юрмайсизми? Ўзим каби фахрийларнинг гапи битта: имонимиз бутун, эътиқодимиз мустаҳкам. Умримизнинг охиригача эл юмушини ҳалоллик билан бажарамиз.

Хўжалигимиз ишчи ва хизматчилари матбуотда эълон қилинган барчани жумҳурият ҳашарига даъват этувчи мурожаатни зўр қизиқиш билан қарши олдилар. Ундаги **«Юртимизда, кундалик турмушимизда юз бераётган маданий-маънавий ўзгаришлар, унутилаётган урф-одат, қадриятларимизнинг тикланаётганлиги, айниқса Наврўзимизнинг умумхалқ байрамига айланганлиги қалбларимизни чексиз қувончларга тўлдиради. Ана шу Наврўзи олам айёмида айниқса меҳр-муҳаббат, садоқат, дўстлик, шафқату биродарлик туйғуларининг ҳар ўзбекистонлик дилидан жой олиши чеҳраларимизга нур, лабларимизга табассум ҳадя этди»** деган сатрлар руҳимизни кўтарди. Барчамиз 20 апрель куни бир тану бир жон бўлиб ҳашарга отланамиз. Қувончлиси шуки, бу галги меҳнат байрами аввалгиларидан фарқ қилади. Катта ҳажмда бунёдкорлик ишларини амалга ошириш билан бирга ёрдамга муҳтож оилаларнинг уйлари ремонт қилинади, эски томлар таъмирланади, табиий талофатлардан зиён кўрганларга ҳар томонлама мадад кўрсатилади. Она қишлоғимиз йўл четларига мевали ва манзарали дарахт, гул кўчатлари ўтқазилади. Шубҳа йўқ, ҳашарга чиқадиган кексаю ёш вақтни бекор ўтказмайди. Сидқидил тер тўкиб, ўз касаба уюшмаларининг махсус жамғармасига муносиб улуш қўшадилар. Ахир уюшма ҳамёнига тушган маблағ дўст-биродарларимизнинг камомадига ярайди.

О. ЖАЛИЛОВА,

Андижон районидаги Охунбобоев номли давлат хўжалиги ишчиси, 1943 йилдан КПСС аъзоси.

КОРХОНАЛАР ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУН ИСТИҚБОЛЛАР ОЧМОҚДА

Тошкентда «Ўзбекистон ССРда корхоналар тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР қонуни юзасидан семинар-кенгаш бўлиб ўтди. Семинар-кенгаш Тошкент шаҳридаги Сирдарё, Жиззах ва Тошкент вилоятларидаги бирлашмалар ва корхоналарнинг раҳбарлари, концернлар, вазирликлар, идоралар, илмий-тадқиқот илмгоҳларининг вакиллари, халқ депутатлари Тошкент шаҳар ва вилоят кенгашлари раисларининг ўринбосарлари иштирок этдилар.

Семинар-кенгашда қабул қилинган қарор билан боғлиқ кўпгина масалалар муҳокама қилинди. Йиғилганлар эътибори бирлашмаларга, корхоналар ва ташкилотларга солиқ солиш, конверсияни жорий этиш натижасида вужудга келаётган муаммоларга қаратилди. Қабул қилинган қонун ишлаб чиқарувчиларни фаолроқ меҳнат қилишга ундаши кераклиги, уларга ташаббус ва омилкорликнинг кенгайтиришда ёрдам бериши таъкидланди.

Кенгаш иштирокчилари кичик корхоналар фаолияти ва ижара усулини жорий этиш борасидаги иш тажрибасини умумлаштирдилар. Саноат корхоналари ва бирлашмалари 1992 йилда ишлашга қандай тайёргарлик кўраётганлигига, уларни моддий-техник жиҳатдан пухта таъминлаш масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Бундай семинар-кенгашлар республиканинг бошқа минтақаларида ҳам ўтказилади.

(ЎзТАГ).

Ҳаёт чорраҳаларида

Таниқли журналист, СССР Ёзувчилар уюшмасининг аъзоси Исмоил Амирқулов ўзининг қишлоқ ҳаётининг муҳим муаммоларига бағишланган кўплаб долзарб мақолалари ва очерклари билан муштарийларимизга яхши таниш. Унинг «Сарбон», «Ўлкам ҳақида ўйлар», «Помуқ элининг оқсоқоли», «Коммунист қалби», «Таъзим», «Серташвиш ҳаёт», «Тоғ этакларида» каби ижодий машқлари жумҳуриятимиз рўзнома ва ойномаларида эълон қилинган, айримлари қўшма тўпламларда чоп этилган. Журналист И. Амирқулов рўзномамизнинг Қашқадарё вилоятн бўйича ўз мухбири сифатида фаолиятини бошлади. Биз унинг янги мақолаларидан бирини эълон қиларканмиз, ҳамкасбимизнинг ижодий фаолиятига муваффақият тилаймиз.

ФАРЗ ВА ҚАРЗ

Қайта қуриш, ошкоралик ҳаётимизда чуқур илдиз отаяпти. Қишлоқ меҳнаткашлари манфаатини кўзлаб, бир муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда. Бироқ йиллар давомида тўпланиб қолган муаммоларни ҳал этиш осон кўчаётгани йўқ. Деҳқоннинг турмуш даражаси паст, моддий-маиший аҳволи танг. Ерлар кучли шўрланган, ҳосилдорлик кўнгилдагидек эмас. Сув тақчиллиги ҳаммасидан ошиб тушаяпти. Бу хусусда жиддийроқ ўйлаб кўрадиган пайт келди. Сув қашқадарёлик деҳқонларни қаттиқ ташвишга солаётган ўткир муаммолардан бири. Катта-катта майдонлар бўш ётганлиги ҳам ана шундан. Деҳқонобод ва Ғузордан оқиб келувчи шўр сув Килли канали орқали Қашқадарёга қуйилади. Ундан экинларни суғоришда фойдаланилаяпти. Натижада майдонларнинг мелиоратив ҳолати ёмонлашиб, тупроқнинг унумдор қатламига зиён етаётир, боғ-роғлар қуриб бораётир. Бу ўзибўларчилик, лоқайдликнинг олди олинмаса, ҳалокатли оқибатлар содир бўлиши эҳтимолдан ҳоли эмас.

Кейинги йилларда деҳқонга ер ва эрк берилди. Бу яхши, албатта. Аммо масаланинг бошқа жиҳати ҳам бор. Айрим хўжаликларда ер озу аҳоли кўп. Бир хилларида аксинча. Натижада турли хил гап-сўзлар кўпаяяпти. Тўқманғит қишлоғида 1,5 минг киши яшайди. Турар жойга талаб катта. Лекин раҳбарлар бу билан ҳисоблашишни истамаётирлар. Якка тартибда уй қуриш мушкуллашиб бораяпти. Одамларга амалий ёрдам кўрсатиш кўп жойларда оғизда бору амалда йўқ. Давлатдан олинган қарз пулларининг бир қисми ташландиқ ерларни тартибга келтириш, бўлажак бино ўрнини текислаш каби майда-чуйда ишларга сарф бўлаяпти. Бу ҳали ҳаммаси эмас. Экин майдонларининг бир қисмини ғишт заводи ва бошқа ташкилотлар эгаллаган. Тупроғи кавлаб олинган чуқурларга турли хил чиқиндилар ташланиб, атроф-муҳит тозалигига жиддий зарар етказилаяпти. Қишлоқ Шўроси, халқ ноиблари, давлат хўжалиги, маъмурияти мавжуд аҳвол олдида томошабин бўлиб қолаётирлар. Шу қишлоқлик уруш ва меҳнат фахрийлари ёрдам сўраб, вилоят ижроия комитетига мурожаат қилгандилар. Бир йилдирки, амалий жавобдан дарак йўқ.

Деҳқон ер билан тирик. У яратган неъматлар фидокорона меҳнат, омилкорлик маҳсулидир. Жумҳурият Президентининг фармонига кўра қишлоқ меҳнаткашларига қўшимча томорқа берилганлиги айни муддао. Косон районидаги Ворошилов номли жамоа хўжалиги раиси Ё. Бозоров бу хусусда бошқача фикрда:

— Қўшимча ер бериш сиёсатига шахсан мен унчалик қўшилмайман. Сабаби, бундан хўжаликлар иқтисодий зарар кўраяпти. Икки йил ичида хонадонларга 50 гектар қўшимча ер бердик. Бари суғориладиган майдон. Ҳозир унинг катта қисми бўш. Ҳеч ким иморат қурган эмас, экин ҳам экилгани йўқ. Ўша ердан хўжалигимиз ҳар йили 120—130 минг сўмдан кўпроқ даромад қиларди. Энди ана шу даромаддан маҳрум бўлаяпмиз. Ернинг умри бекор ўтаётгани учун ким жавоб беради?

Нима ҳам дердик, хўжалик раҳбари бир жиҳатдан ҳақ: иқтисодиёт турмуш даражасини белгиловчи бош мезондир. Бусиз ҳеч нарсага эришиб бўлмайди. Воҳада ишлаб чиқаришни ривожлантириш эвазига юқори манфаатдорликка эришаётган хўжаликлар оз эмас. Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли жамоа, Қарши ва Косон районларидаги «Ленин йўли», Энгельс номли давлат хўжаликларининг ҳисобида 3—4 миллиондан пул бор. Ундан халқ манфаати йўлида фойдаланиш масаласига келсак, бу борада мақтаниб бўлмайди. Қишлоқ кишилари ҳимояга, мададга муҳтож. Ҳолбуки ўша бадавлат хўжаликларининг кўпида етарли маданий-маиший шароит йўқ. Шифохоналар, клублар, боғчалар етишмайди. Халқ манфаати йўлида сарфланмаса, бу «ўлик» пулларнинг нима кераги бор? Ҳамманинг яхши яшагиси келади. Аммо ҳозирча бу аксарият жойларда ширин орзу бўлиб қолаяпти.

Тўғри, ҳукумат қўл қовуштириб тургани йўқ. Қишлоққа амалий ёрдамни кучайтириш, маблағларни ободонлаштириш йўлида сарфлаш юзасидан қатор тадбирлар белгиланмоқда. Афсуски, уларнинг кўпи қоғозда қолиб кетаяпти. Қашқадарё воҳасини кезган киши қатор қишлоқларда ночор турмуш тарзини кўриб, ачинади. Яйдоқ дашт қўйнидаги овуллар қиёфаси эллик йил бурун қандай бўлса, ҳозир ҳам шундай, Замонавий қулайлик ҳақида гапирмасак ҳам бўлади. Ҳар ким истаган еридан кулба қуриб олган. Томи шиферсиз, лойсувоқ. Бири қирнинг устида бўлса, иккинчиси сойликда. Уларга электр симлари тортиш ҳам ноқулай. Бу нохуш манзарани кўриб, ўша жойдаги партия, совет, хўжалик раҳбарлари нима билан машғул, деган ҳақли савол туғилади. Режа асосида, тартиб билан уй-жой қуришни қачон ўрганамиз?

Бундан уч-тўрт йил олдин болалик дўстларимдан бири тўсатдан вафот этди. Ўшанда жумҳуриятимизда ҳукм сурган сиёсий муҳит кўпчиликнинг ёдида бўлса керак. Урф-одатларимизга, эътиқодимизга қарши салб юриши бошланган кезлар. Коммунист раҳбарлар, лавозимли шахсларнинг жанозада қатнашиши катта «айб» саналарди. Нима қилиш керак? Марҳумни сўнгги йўлга кузатарканмиз, барча расм-русмларни бажо келтиришга қарор қилдик. Қарши шаҳридаги Кўкгумбаз мачитининг домла-имомини жанозага таклиф этилди. Лекин охири кўнгилсизлик билан тугади. Қабр тепасидаги маросим тугар-тугамас барча фаоллар, коммунистлар жавобдан чўчибми, жўнаб қолишди. Фақат шунинг ўзи бўлганда-ку, тоқат қилиш мумкин эди. Мен билан дўстим Рўзи Тошев (ҳозир давлат хўжалиги раҳбари) савоб ишимиз, домла-имомни жанозага таклиф этганимиз учун қанчалар маломатга қолдик. Воқеага сиёсий тус берилиб, шаънимизга таъна-дашномлар айтилди. Нима ҳам дердик. Замона шундай эди. Ҳар ким дунёни ўз қаричи билан ўлчайди. Ахир, марҳумларга ҳурмат бажо келтириш биз тириклар учун ҳам фарз, ҳам қарз эмасми?

Бошқаларни билмадим-у аммо мен пок эътиқод, урф-одатларимизни одам боласини ҳалоллик ва покликка ундовчи ўзига хос таълимот, деб биламан. Қинғирликни ихтиёр этган киши виждони олдида ҳисоб беради, тавба-тазарру қилади. Бунинг нимаси ёмон? Қадимда мачитлар эзгу мақсадларга хизмат қилган. Динга қарши кураш шиори остида бу муқаддас меҳроблар кўп жойларда бузиб ташланди. Тақводорлар хуфёна таъқиб остига олинди. Бу эса инсон эрки, ҳуқуқларига тажовуздан бошқа нарса эмас. Мен бир зиёли сифатида қишлоғимиздаги яккаю ягона мачитнинг бузиб ташланганига, нақшин ёғочлари кимнингдир уйини «безаб» турганига тоқат қилолмайман. Зотан маданий меросни, халқ ўтмишини менсимаслик кечириб бўлмайдиган гуноҳ.

Бугун замон ҳам, талаб ҳам бошқа. Ўтмиш хатоларига барҳам берилиб, ижтимоий адолат қоидалари қарор топмоқда. Инсон қадр-қиммати, ҳақ-ҳуқуқларининг тикланаётганлиги ҳам кўнгилга таскин беради. Яқин вақтларгача буни тасаввур қилиш қийин эди. Мамлакатда демократик қонунларнинг бузилиши тоталитаризмни вужудга келтирди. Биз, ҳозирги авлод унинг аччиқ мевасини татиб кўрдик. Энди унга йўл қўйиб бўлмайди.

Кези келганда яна бир мулоҳазани айтиб ўтиш лозим. Ўтган йили маҳаллий Советларга бўлиб ўтган сайловлар кўпчиликнинг ёдида бўлса керак. Камина ҳам Омон Инатов, Аҳмад Ҳайитов ва бошқа номзодлар учун овоз берганман. Ўшанда бир ҳолни кузатдим: айрим сайловчилар кимга, нима учун овоз бераётганликларини ҳам билишмайди. Бу жараён ҳақида аниқ тасаввурлари йўқ. Кишиларнинг юксак онглилиги, сиёсий етуклиги жамият тараққиётини белгилайди. Шундай экан, ҳар бир ишга соғлом ақл-идрок билан ёндашишимиз лозим. Маънавий қиёфамиз ҳақида жиддийроқ ўйлаб кўрадиган пайт келди. Илгари тарғиботчилар уйма-уй, кўчама-кўча юриб номзодлар ва уларнинг таржимаи ҳоли, сайловнинг сиёсий аҳамияти тўғрисида тушунтириш ишлари олиб боришарди. Ҳозир бунга эҳтиёж йўқ. Кимни танлаш ва сайлашни халқнинг ўзи ҳал қилади. Демоқчимизки, барча бўғинларга сайланган депутатлар софдил, ишбилармон, маданиятли кишилар бўлиши керак. Ана шундагина улар ўз бурчларига сидқидилдан ёндашиб, эл-юрт ишончига сазовор бўладилар.

Она юрт, она ер... Одам боласининг, тирик мавжудотнинг ризқу насибаси мана шу табаррук заминдан. У бизни тўйдиради, кийинтиради. Бозорларимиз тўкинлиги-ю, дастурхонимиз ободлиги боболедеҳқон меҳнати туфайли. Бунда теран маъно бор. Қадрдон ерни эъзозлаш, уни келгуси наслларга соғ-омон етказиш инсоний бурчимиздир.

Исмоил АМИРҚУЛОВ,

Хушхабар

Тошкент трактор заводининг ишчилари иш жойлари қисқарганда ижтимоий кафолатлардан фойдаланадиган бўлишди. Завод касаба уюшмаси комитетининг талаби билан жамоа шартномасига бозор иқтисодиёти шароитида одамларни ҳимоя қилувчи янги бандлар киритилди.

Заводда Ўзбекистоннинг кўпгина корхоналарида бўлганидек янги цехлар барпо этилаяпти, зарар кўриб ишлаётган участкалар қисқартирилаяпти. Штати қисқарган асосий касб ишчиларига уч ой мобайнида — улар янги касбни ўргангунларича ўртача иш ҳақи тўлаб турилади. Жамоа шартномаси шартларига кўра маъмурият бундай ишчиларни янги мутахассисликлар бўйича ишга жойлаштиришни ўз зиммасига олади.

* * *

Самарқанд вилоят комсомол комитетида «Ёш депутатлар клуби» очилди. Унга янги хизмат — вилоят комитетининг ёш депутатлар билан ишлаш шўъбаси раҳбарлик қилмоқда. Вилоят, шаҳар ва район советларининг махсус юридик ва иқтисодий билимларга муҳтож ёш депутатлари клубга аъзо бўлишди. Клубнинг асосий вазифаси ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ҳал этишда халқ депутатларига амалий ёрдам беришдан иборат.

* * *

«Чернобиль» ўзаро ижтимоий ёрдам Тошкент шаҳар жамияти ҳузурида «тонг юлдузи» маркази очилди. У «тез ёрдам» усулида ишлаб, ўз қарамоғидагиларга уларнинг чақириқларига кўра уйларига бориб хизмат кўрсатади. Тошкентда яшайдиган қарийб олти юз «чернобиллик» бу жамиятга аъзо бўлди. Кўпчилиги ҳозир комплекс муолажадан ўтган ва энди уқалаб даволашга муҳтож бўлиб турибди. Бу жамоат ташкилотининг хўжалик ҳисобида ишлайдиган дастлабки корхонаси бўлган янги марказ шу хизматларни бажаришни ўз зиммасига олди.

* * *

Жиззах пластмасса заводининг меҳнат фахрийлари — электр пайвандчи Нина Шалякина билан слесарь Владимир Самойловга тантанали вазиятда жамғарма дафтарчалари топширилди. Уларнинг ҳар бирига уч минг сўмдан совға берилди. Меҳнат жамоаси кенгаши ишлаб чиқариш фахрийларига узоқ йиллар ишлаганини учун бир марта тўланадиган мукофотлар бериш тўғрисида қарор қабул қилди. Мукофот миқдорини уч минг сўм қилиб белгилашди. Завод ўзининг дастлабки маҳсулотини ўн етти йил муқаддам ишлаб чиқарган эди. Совға сифатида жамғарма дафтарчаси оладиган ҳар бир ишчи бу ерда айни шунча йил узлуксиз ишлаган бўлиши керак.

* * *

«Қашқадарё» дўстлик саёҳат поезди уйга қайтди. 300 йўловчи — деҳқончилик-саноат комплексининг илғорлари унда Совет Иттифоқи бўйлаб саёҳатдан қайтдилар. Волгоград, Харьков, Воронеж, Рязань, Ярославль, Иваново ва Ленинград бўйлаб ўтган маршрутлар қизиқарли бўлди. Бу шаҳарларда қашқадарёликлар ўз вилоятларидан пахта оладиган тўқимачилик корхоналарини бориб кўрдилар. Сафар мамлакат турмушини яхшироқ билиб олишда, дўстлик алоқаларини мустаҳкамлашда ёрдам берди.

ТАЪЛИМ ПОЙДЕВОРИ

Ошкоралик ва демократия қарор топаётган, ҳаётимизнинг турли жабҳаларида туб ўзгаришлар бўлаётган ҳозирги қайта қуриш шароитида Ромитан ноҳияси педагоглари халқ таълимини ривожлантиришдек масъулиятли вазифани сидқидилдан бажармоқдалар. Айни пайтда ноҳиядаги 39 та умумтаълим мактабларида 20.754 нафар ёш фан асосларини ўрганишмоқда. Уларга 1 минг 610 нафар ўқитувчи ва тарбиячи таълим бераётир. Ўқувчиларнинг дарсдан бўш вақтларини мазмунли ўтказишлари учун 6 та мактабдан ташқари болалар муассасалари фаолият кўрсатмоқда. 33 та тўгаракка 1810 бола жалб этилган. Шунингдек тўртта ўқув-ишлаб чиқариш комбинатида 1610 нафар юқори синф ўқувчилари меҳнат таълими асосларини ва касб-ҳунар сирларини ўрганаяптилар.

Партия ва ҳукуматимиз халқ таълимига ижобий ёндашаётганлиги туфайли билим даргоҳларининг моддий базаси мустаҳкамланмоқда. Шуни мамнуният билан қайд этиш мумкинки, ўтган ўқув йилида К. Маркс номли жамоа хўжалиги ҳудудида Чехов номли мактаб учун 727 ўринли янги бино, «Октябрь 50 йиллиги» совхозида Менделеев номли мактаб учун 720 ўринли, «Ромитан» совхозида Я. Наврўзов номли мактаб учун 240 ўринли қўшимча бинолар хўжаликлар ҳисобидан қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бундан ташқари мактабгача болалар муассасалари қуриш ҳам жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. «Октябрь 50 йиллиги» давлат хўжалигида жами 230 ўринли 3 та, К. Маркс номли жамоа хўжалигида 165 ўринли 2 та, Ленин номли жамоа хўжалигида 140 ўринли, Энгельс номли жамоа хўжалигида эса 50 ўринли болалар боғчалари филиаллари фойдаланишга топширилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Келажагимиз мактабда» деган мурожаатномасига жавобан мактаб ва мактабгача тарбия муассасаларига ҳар томонлама ғамхўрлик кўрсатаётган хўжаликлар сони ортиб бормоқда. Айниқса, Энгельс номли, К. Маркс номли, Ибн Сино номли давлат ва жамоа хўжаликлари ўз ҳудудидаги ўқув-тарбия масканларига ҳар томонлама ёрдам бераётирлар.

«Мактаб ислоҳотида таълим-тарбия жараёнини янги босқичга кўтариш зарурлиги алоҳида таъкидланган. Бу борада район педагоглари олдида қандай вазифалар турибди?» — деган саволимизга ноҳия халқ таълими бўлимининг мактаблар бўйича инспектори Шоназар Имомов шундай жавоб қилди:

— Ноҳиямиз педагоглари таълим-тарбияни ислоҳот талаблари даражасида олиб бориш учун фан кабинетлари сонини бир қадар оширдилар. Ҳозир 38 та математика, 39 та ўзбек тили ва адабиёти, 35 та физика, 33 та химия, 35 та тарих, 30 та биология, 34 та рус тили ва адабиёти ва бошқа фан кабинетлари ўқувчиларнинг билим олиш маркази бўлиб хизмат қилмоқда. Х. Саидова, М. Саломова, С. Мирзаева, Б. Шарипов, И. Муҳаммедов, В. Зацепина каби ишбилармон педагоглар ўз фаолиятларида дарс беришнинг янгича усулларини кенг жорий этмоқдалар. Мактабларнинг оталиқ ташкилотлар ҳамда ота-оналар билан ҳамкорлигини мустаҳкамлашда ноҳия ва мактаб кенгашларининг ёрдами катта бўлмоқда.

Ноҳия ижроия комитети ҳузуридаги халқ таълими кенгашига Бутуниттифоқ халқ таълими ходимлари съездининг делегати, Энгельс номли колхоз жамоа хўжалиги раиси А. Туйғунов раҳбарлик қилмоқда. Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг қарори асосида ноҳиядаги 9.744 нафар биринчи-бешинчи синф ўқувчиларига бепул нонушта берилиши моддий мадад бўлиб, ёш авлоднинг соғлом, бақувват ўсишига имкон бераяпти. Бу хайрли ишни Энгельс номли, Ленин номли, Наримонов номли жамоа хўжалиги ҳамда Ибн Сино номли давлат хўжалиги мутасаддилари сидқидилдан бажараётирлар. Ноҳия педагоглари оила ҳамда жамоа ташкилотлари ҳамкорлигини йўлга қўйиб, келажагимиз ворислари бўлган ёшларни ҳар томонлама етук, билимдон қилиб тарбиялаш учун бор куч-ғайратларини сарфламоқдалар.

С. БЕШИМОВ.

Ленинград районидаги 14-ўрта мактабда таълим ва тарбия яхши йўлга қўйилган. Шу кунларда бу билим масканида 1031 ўқувчи сабоқ олаётир. Ўқиш икки сменада олиб борилаётгани демаса, бошқа ҳамма ишлар жойида. Мактаб ҳар жиҳатдан тоза ва файзли, хоналар замонавий кўргазма қуроллари билан жиҳозланган. Бунда муаллимлар жамоаси бадиий кенгашининг хизмати беҳад каттадир.

Мактаб директори Б. Каримов ташаббуси билан бу ерда вилоят ёшлари учун марказ ташкил этилди. Эндиликда унинг хизматидан бошқа райондаги ўқитувчилар ҳам фойдаланмоқдалар.

СУРАТДА: Б. Каримов навбатдаги йиғилишни ўтказаётир.

ИФТИХОР

А. С. Макаренко номли ўрта мактаб Қашқадарё вилояти Косон ноҳиясидаги энг кекса билим даргоҳларидан бири ҳисобланади.

Некуз қишлоғида 1930 йили ташкил этилган бу мактабда дастлаб ўқувчилар сони 10 нафаргина бўлган эди, орадан 60 йил ўтгач улар сони 60 баравар кўпайиб, 600 нафарга етди. 50 нафарга яқин педагоглар ёшларга фан сирларини ўргатишаяпти. Эндиликда ўқувчилар ҳар томонлама қулайликларга эга бўлган бинода таълим-тарбия олмоқдалар.

Мактаб жамоаси собиқ ўқувчилари билан ҳақли равишда фахрланади. Улар орасида Ўзбекистон ССР халқ шоири, СССР халқ депутати Абдулла Орипов, Ленин мукофоти лауреати Тўхтамиш Боймиров, фан номзодлари Мейли Орипов, Воҳид Иброҳимов, Ҳаким Бобоқулов, Орол Мўминов ва бошқалар бор.

И. УСМОНОВ.

Шу куннинг мавзуида

НАСИБАНГИЗ БУТУН БЎЛСИН

Бу саволимизга жавоб топиш учун вилоятдаги Калинин ва Тошкент районларининг аҳоли зич яшайдиган жойларида бўлдик. Қишлоқ кишилари ҳам нарх-навонинг ошишини ташвиш-надомат билан кутиб олдилар. Бозор иқтисодига ўтиш даври ҳеч кимнинг ҳам пешонасини силамаслиги уларга олдиндан маълум эди. Лекин улар бир нарсага — баҳо ошгач, дўконларда мол-ҳоллар мўл бўлишига, пули бор одам хоҳлаган нарсасини сотиб олиши мумкин эканлигига умид боғлашган эди. Афсуски, қишлоқ жойлардаги дўконларнинг пештахталари ҳозирда ҳам бўм-бўш.

ТАШВИШГА УРИН ЙУҚ

Тошкент район матлубот жамияти раисининг хонасидаги телефон бот-бот жиринглайди. Раис ҳам асабий, сим қоқаётган киши ҳам:

— Қандай қилайлик, наряд бўлгани билан молларни базалардан келтириш қийин бўлаяпти. Баъзан машиналар керакли юкларни ололмай қуруқ қайтиб келмоқда. Ахир, халққа буни тушунтириб бўладими?

— Иложини топинг, баҳона қиладиган замон эмас. Бор молларни сотувга чиқаринг. Қандай бўлса ҳам, одамларнинг кўнглини кўтариш лозим.

— Иккинчи апрелга қадар райондаги 120 минг аҳолига сотиш учун 4 миллион 53 минг сўмлик мол бор эди, — дейди жамият раиси И. Исроилов. — Шундан 1 миллион 341 минг сўмлиги озиқ-овқат молларини ташкил этарди. Давлат таъминоти идораси боғча-яслилар ва Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига ўз вақтида турли озиқ-овқат маҳсулотларини сотиб турди. Ҳозирда эса омборда 95 минг сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари бор.

Давлат томонидан ажратилган моллар бирин-кетин келтирилмоқда. Нарх-наво ошгач, матлубот жамиятига 250 минг сўмлик болалар кийим-кечаклари, газмол, оёқ кийими, арава ва велосипедлар, ёш оилаларга сотиш учун 60 дона гилам келтирилди. Районда озиқ-овқат киши бошига ҳисоблаганда 7 ўрнига 5,5 килограммга тўғри келмоқда. Шундай бўлсада, бу рақам Тошкент шаҳридагидан кам эмас.

Шунинг учун ҳам талон асосида сотилаётган саккиз турдаги озиқ-овқат маҳсулотларининг деярли ҳаммаси тез тарқамоқда. Район марказларида тухум, мол ёғи билан савдо қилиш кўнгилдагидек эмас, савдо ходимлари эса аҳоли учун зарур барча нарсаларни 10—15 кун ичида келтирамиз дейишмоқда.

ҲАҚ ГАПНИ АЙТАЙЛИК

Келес шаҳри Тошкент-Сариоғоч— Абай йўлларининг туташ ерида жойлашган. Қишлоқ матлубот жамиятларидаги дўконларни ҳисобга олмаганда, шаҳарнинг ўзида 10 та ана шундай дўкон бор. Бу дўконлардан уззукун маҳаллий аҳоли билан бир қаторда қўшни, қардош Қозоғистон жумҳурияти фуқароларининг ҳам нон харид қилишаётганини кўрасиз. Улар бу дўконлардан истаган нарсаларини сотиб олишга ўрганишган. Ўзбекнинг меҳмондўстлиги уларга йўл очиб берган. Шундай бўлиши ҳам табиий.

Лекин бугунги кунда Қозоғистон жумҳурияти нон маҳсулотлари баҳосини бироз оширганлиги маълум. Бу эса Келес шаҳридаги нон дўконларининг эрталабданоқ бўшаб қолаётганлигига сабаб бўлаяпти. Ноннинг муайян қисми қўшни жумҳуриятга олиб кетилаётганлиги сир эмас.

Балки нон режадагидан кам ёпилаётгандир?

— Ундай эмас, — деб жавоб берди район нон комбинати директори Холпошша Азизова. — Бизнинг новвойларимиз ҳамма вақт ҳам режадагидан ортиқча ёпиб келишган. Ҳозирги кунда ҳам ҳар кеча-кундузда 14 ўрнига 18—20 тоннага етказиб нон ёпаяпмиз.

Келесда одамлар нормадаги маҳсулотларни олишга эришаётирлар. Энг муҳими, улар соатлаб у ёки бу маҳсулот учун навбат кутиб туришмайди. Шаҳар матлубот жамияти маҳалла қўмиталари билан бамаслаҳат келган молларни тезда тарқатиш чораларини кўрмоқда.

Бироқ қишлоқ дўконларида манзара бошқача. Тўғри, қишлоқ аҳолиси қаноатли, лекин далаларда экин-тикин ишлари авж олаётган вақтда кўпгина дўконларда гўшт, ҳатто оддий сув ёки бошқа ичимликлар, гугуртни ҳам топиш амримаҳоллиги кишилар асабини бузмоқда.

Районнинг Кўктерак, Самара, Юнусобод ҳамда Ғишткўприк қишлоқларидаги дўконлар деярли бўм-бўш. Бир вақтлар ўзининг ажойиб хизматлари билан элга машҳур бўлган С. Раҳимов номли жамоа хўжалигида жойлашган 8-озиқ-овқат савдоси дўконида 200 дона нон ва кўк чой билан савдо қилинмоқда, холос.

Калинин районидаги «Хасково» матлубот жамиятига қарашли 1-дўкон 4,5 минг аҳолига хизмат кўрсатади. Келтирилган моллар батартиб қўйилган. Энг муҳими, маҳсулот «оила варақаси» асосида сотилаяпти. Бу ерда ун, макарон, чой, шакар, пахта мойи ҳамда совун билан савдо қилинмоқда. Аммо шу райондаги 10-дўконда эса аҳвол бутунлай бошқача. Пештахталар бўш бўлгани устига, бир амаллаб келтирилган минг килограмм вермишель ҳам ичкарида сотилмай турибди. Бунинг сабабини дўкон мудири Ш. Исмоилов шундай изоҳлайди:

— Қишлоқ Совети «оила варақа»ларини тўлдириб бермади. Шунинг учун ҳам сотолмай турибмиз.

Таажжуб, қишлоқ Советидагилар шундай ночор кунларда аҳолининг кўнглини кўтариш ўрнига ишни пайсалга солиб ўтирса...

Қишлоқ аҳолисига яқиндан мадад беришнинг вақти келди. Бунинг учун матлубот жамиятлари ходимлари ҳар қачонгидан ҳам ортиқ масъулият билан фаолият кўрсатишлари лозим. Шундай қилиш керакки, келтирилаётган озиқ-овқат ва кийим-кечаклардан ортиб бошқа ҳамма нарсалар меҳнаткаш кишининг қўлига тегсин. Ахир, қишлоқ аҳолиси бусиз ҳам кўп машаққатларни бошидан кечираяпти.

П. НИШОНОВ,
ЎзТАГнинг Тошкент вилояти бўйича мухбири.

Бекободдаги 11-мактаб ўқувчиларида математикага қизиқиш катта. Чунки талабчан ва маҳоратли ўқитувчи С. Жўраева ёшларга чуқур билим бериб, уларнинг бу фанга бўлган меҳр-муҳаббатларини оширмоқда. Тажрибали муаллима бу даргоҳда 29 йилдан бери таълим-тарбия бериб келаяпти. Шунинг учун мактаб жамоасидагилар уни ғоят ҳурмат қилишади.

СУРАТДА: Сора Жўраева 7-синф ўқувчиси Наргиза Олимовага сабоқ бераяпти.

А. ЧАПЛИГИНА олган суратлар.

БИЛИМ—БАРЧА КУЛФАТЛАРГА ҚАЛҚОН

ДОНОЛАР ДЕЙДИЛАРКИ...

Йигитликда йиғ илмнинг махзани,
Қарилик чоғи харж қилгил ани.

А. НАВОИИ.

Билимдан қудратлироқ куч йўқ; билим билан қуролланган одам енгилмасдир.

М. ГОРЬКИЙ.

Билимга интилиш туйғусидан кўра табиийроқ туйғу бўлмаса керак...

М. МОНТЕНЬ.

Билим, фақат билимгина инсонни озод ва улуғвор қилади.

Д. И. ПИСАРЕВ.

Сизни улуғликка ундайдиган ҳеч бир нарсага эътиборсиз бўлманг.

СТЕНДАЛЬ.

Билим манбаи беҳад: инсоният бу йўлда қанчалик ютуқларга эришмасин, барча одамларнинг изланиши, кашфи ва билими учун ўрин топилади.

И. А. ГОНЧАРОВ.

РАҒБАТ

Фарғона вилоятида аълочи ва жамоатчи ўқувчиларни рағбатлантириш ҳамда уларга баҳоли қудрат моддий ёрдам бериш мақсадида ўз жамғармаларидан нафақа ажратаётган жамоа хўжаликлари сафи кундан-кунга кўпайиб бормоқда.

Ҳозир Риштон ноҳиясидаги 75 нафар аълочи ўқувчи 50 сўмдан нафақа олаяпти. Боғдод районидаги «Пахтакор» жамоа хўжалиги бошқаруви ҳам бу хайрли ишга қўшилиб, олтита мактабнинг 18 ўқувчисига 20 сўмдан мукофот пули ажратаётир.

Шунингдек, Фрунзе ноҳиясидаги Фрунзе номли чўчқачилик саноат бирлашмаси меҳнат жамоаси ва касаба уюшмаси қарори билан 37-ўрта мактабнинг 60 нафар ўқувчиси ҳар чоракнинг якунида моддий рағбатлантириладиган бўлди.

Амалга оширилаётган бу тадбирлар вилоятдаги билимга чанқоқ ёшларни янада яхши ўқишга даъват этмоқда.

М. МАМАТҚУЛОВ.

ТУҲФА

Пахтаобод ноҳиясидаги «Гулистон» давлат хўжалиги ҳудудида жойлашган Н. К. Крупская номли мактаб биноси қурилганига 60 йилдан ошди. Бутунлай яроқсиз ҳолга келган билим даргоҳида таҳсил кўраётган фарзандларидан ота-оналар хавотирда эдилар.

Эндиликда ўша ташвиш йўқолди. 114-хўжаликлараро кўчма колонна ишчилари мактаб учун янги бино қуриб беришди. Бу ишда Рустамжон Эргашев, Одилжон Ҳусанов, Ҳакимжон Жўраев, Абдурайим Йўлдошев, Султонбой Тошбоев каби бинокорларнинг ҳиссаси катта бўлди.

Шунингдек, Ленин номли жамоа хўжалигида ҳам 844 ўринли билимгоҳ қурилиши ниҳоясига етказилмоқда. Янги мактабни 115-хўжаликлараро кўчма колонна қурувчилари тез орада фойдаланишга топширишга аҳд қилишган.

Р. РУЗМЕТОВ,
Н. УРИНБОЕВ.

МУНИС МУАЛЛИМ

Анна Петровна Сердечная Ленинск шаҳридаги Фурқат номли 8-ўрта мактабда рус тили ва адабиёти фанидан ўқувчиларга сабоқ беради. У дарсларни чуқурлаштирилган дастур асосида олиб бориб, илм толиблари фан асосларини пухта эгаллашлари учун билим ва тажрибасини сарфламоқда. Натижада ундан таълим олган ёшларнинг кўпчилиги бугунги кунда олий ўқув юртларида шу фан бўйича ўз малакаларини оширмоқдалар.

А. П. Сердечнаянинг иш тажрибаси вилоят ўқитувчилар малакасини ошириш институти томонидан ўрганилиб оммалаштирилаётир.

У шаҳар мактаблари рус тили ва адабиёти фани секциясининг мудири, мактаб методик бирлашмасининг бошлиғи ҳамдир. Унинг ёрдами билан Андижон давлат педагогика ва чет тиллар институтларининг юқори курс талабалари моҳир педагог ишлаётган билим даргоҳида амалий машғулотлар олиб боришади.

А. П. Сердечнаянинг педагоглик фаолиятига 25 йил тўлди. Унинг меҳнатлари партия ва ҳукуматимиз томонидан кўп марта рағбатлантирилган. Унга халқ таълими аълочиси унвони берилган.

М. ЖОНУЗОҚОВ.

КИЧКИНТОЙЛАР МЕҲРИБОНИ

Пешку районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» номли 1-ўрта мактабда ишчан педагоглар ҳақида гап кетса, Муқаддас Зойированинг номи алоҳида ҳурмат ва эҳтиром билан тилга олинади.

У 11 йилдан бери бошланғич синф ўқитувчиси сифатида ёш авлодга пухта билим бериб келади. Тиниб-тинчимас муаллима ўз устида мунтазам ишлайди, ота-оналар билан тез-тез суҳбатлар уюштиради. Таълим-тарбия тўғрисидаги китобларни севиб ўқийди. Айниқса, устозлари Холбой Ярашев ва Сафар Нуруллаевларнинг қимматли маслаҳатларига амал қилиб, яхши муваффақиятларга эришмоқда.

Ҳозирги кунда тажрибали педагог Муқаддас Зойирова илк бор мактабга қадам қўйган жажжи болаларга илм сирларини ўргатаяпти. Унинг синфида 26 нафар ўқувчи бор. Улар одобли ва ҳаракатчан болалардир. Моҳир ўқитувчининг ғайрати билан Сабоҳат Рўзиева, Шаҳобиддин Ҳакимов, Шаҳноза Тўраева, Жамила Муяссаровалар ўқиш, ёзишда, шеър, эртаклар айтишда тенгдошларига намуна бўляптилар.

С. ҚОДИРОВ.

КЎМАККА МУҲТОЖ МАКТАБ

Усмон Юсупов ноҳиясидаги кўпчилик мактаб бинолари деҳқонлар маданий дам олишлари учун мўлжаллаб қурилган эди. Ана шу тор хонали иморатларда эндиликда ўқувчилар билим олишмоқда. Бундай аҳвол ўқиш сифатига таъсир кўрсатмай қўймайди.

Шу ўринда мен донғи бутун жумҳуриятимизга ёйилган Ульянов номли совхознинг Айзабод қишлоғидаги Ойбек номли ўрта мактаб ҳақида тўхталмоқчиман. Ана шу мактабни тугаллаб чиққан қарийб 300 нафардан ортиқ собиқ ўқувчилар махсус билим юртларини, турли олий билимгоҳларни битириб, етук кадрлар бўлиб етишдилар.

Раҳима Нутфуллаева қарийб 8 йил мактаб директорлигида ишлаб, ўқувчи ва ўқитувчиларга барча шарт-шароитни яратди. У ўз вазифасини сидқидилдан бажариб, эл-юрт олдида катта обрў ва эътибор топган эди. У эски типдаги мактабни замон талаблари асосида қайта қуришга ҳаракат қилди. Бироқ нимагадир ўшанда бу ишчан аёлнинг ташаббуси, сайъи-ҳаракатлари юқори раҳбарлар томонидан қўллаб-қувватланмади. Натижада ҳар хил баҳоналар билан унинг обрўсини туширишга ҳаракат қилинди. Оқибатда бир йил дам олишни сўраб ноҳия партия комитетига ариза берди. Мактабда бошланган хайрли ишлар тўхтаб қолди. Сўнгра у ерда неча бор раҳбар алмашди.

Аввало шуни таъкидлаш керакки, мактабда ҳозир 360 нафар ўқувчига 36 ўқитувчи, 10 дан ортиқ тарбиячи хизмат кўрсатаётир. Яқинда у ерда бўлиб, ёш авлодни ўқитиш жараёнига халақит бераётган камчилик ва айрим нуқсонлар борлигини аниқладик.

Билим даргоҳида хоналар етишмайди, дарслар икки сменада олиб борилаяпти. Ислоҳот талабларига кўра ўқиш бир сменада бўлиши керак. Бунинг устига ўқувчилар ва ўқитувчиларнинг йиғилишларини, синфдан ташқари ишларни ўтказиш учун шароит етарли эмас. Зал алоҳида-алоҳида тор хоналарга бўлиниб, раҳбариятга ажратиб берилган. У ерда ўтириб ишлаш ёки тадбир ўтказиш амримаҳол.

Мазкур илм даргоҳида асосан Айзабод қишлоғи аҳлининг ўғил-қизлари таҳсил кўришади. Ўқувчилар сони йилдан-йилга ошиб бораяпти. Ўсиш шундай бўлаверса, келгуси ўқув йилида дарсларни уч сменада ўтишга тўғри келади. Демак, қишлоқда бош режа асосида янги мактаб биноси қуриш чора-тадбирларини кўриш зарурияти туғилаяпти. Бироқ бундай долзарб масала хусусида ҳеч ким бош қотирмаяпти.

Мактаб маъмурияти бу тўғрида тегишли ташкилотларни огоҳлантирмаётгани ота-оналарни ташвишга солмоқда. Ички муаммоларни ҳал этишда ҳам сусткашликка йўл қўйилмоқда.

Спорт — соғлиқнинг гарови. Ўқувчи-ёшларни соғломлаштириш мактабларда спорт ўйинлари ҳисобига амалга оширилади. Биз спорт майдончасига кириб 8-синф ўқувчилари дарсини кузатдик. 8 нафар қиз иккига бўлиниб валейбол ўйнашар эди. 16 нафар ўғил болалар эса тўп тепишарди. Ўқитувчи Жаҳон Бекмуродовдан:

— Программадаги бугунги темангизни ўтмабсиз-ку? — деб сўрадик.

— Шароит йўқ, — жавоб берди у. — Гантеллар етишмайди.

Мактаб бош пионер вожатийси Ф. Гулмуродовни учратиб:

— Катта танаффусда бирор машғулот ўтказмайсизми? — деб сўрадик.

— Ярим йиллик иш планим бор. Сиртдан олий билимгоҳда ўқиётганлигим сабабли ҳали ойлик, ҳафталик иш плани тузолмадим, — деб жавоб қайтарди у.

Пионерлар хонасида эски ёзувлар аралаш-қуралаш деворларга осиб қўйилганлигини кўрдик.

Қолаверса мактабдаги бу камчиликлар учун фақат ўқитувчиларни айблаб бўлмайди. Билим даргоҳида дарс ўтишга имконият йўқлигидан муаллимлар беҳад ранжишмоқда. Бунда маҳаллий мутасадди ташкилотларнинг ҳам айби йўқ эмас. Илм даргоҳига юқори ташкилотлар томонидан керакли имконлар яратилмас экан, ўқитувчи қанча елиб-югурмасин у ердаги аҳвол изга тушиб кетмайди.

— Мана, хонани кўраяпсиз, 200 дан ортиқ турли диаграмма ва методик кўрсатмаларни чизиб, чиройли қилиб ёзиб қўйибман. Бунинг учун бир неча мактабларда бўлдим. Ҳатто, бошқа районларга ҳам бориб келишга тўғри келаяпти, — дейди директор ўринбосари Т. Ҳақбердиев.

Тоир ака ҳозир ўқиб ўрганаяпти. Қарши давлат пединститутининг бошланғич синф ўқитувчиси ихтисослигини сиртдан тугатди. У бу ишни астойдил ўрганиб олса, мактабда ҳамма иш жой-жойига тушади. Чунки бу даргоҳда кўп нарса илмий мудирнинг уддабуронлигига боғлиқдир.

Н. ТУРСУНОВ.

СССР ДАВЛАТ БАНКИДА

СССР Президентининг «Чакана нархлари бир йўла оширилиши муносабати билан жамғармаларнинг қадрсизланишидан кўриладиган зарарни аҳолига тўлаш тўғрисида» 1991 йил 22 мартда қабул қилинган фармонида аҳолининг СССР давлат банки ва СССР жамғарма банкидаги пулларини қайта баҳолаш кўзда тутилган. Мавжуд омонатларнинг ҳамма турлари 1991 йил 1 мартдаги қолдиғига асосланиб СССР давлат банки, СССР Молия вазирлиги ва СССР жамғарма банкининг 1991 йил 26 мартда эълон қилинган хабарида белгиланган тартибда қайта баҳоланади.

Маълум бўлишича, Литва ҳукумати 1991 йил 28 мартда нарх-навонинг бир йўла оширилиши муносабати билан жамғармаларга компенсация масаласига доир қарор қабул қилган, унда Литва аҳолисига компенсациянинг бошқа меъёри ва тартиби кўзда тутилган. Мазкур масалалар СССР давлат банки ва СССР жамғарма банки билан олдиндан муҳокама қилинмаган ва маслаҳатлашилмаган.

Маълумотларга қараганда бошқа айрим республикаларда ҳам СССР жамғарма банкидаги омонатлар юзасидан компенсация тўлашнинг СССР Президенти 1991 йил 22 мартдаги фармонида белгилаб берган тартибдан фарқ қиладиган бошқача вариантлари ишлаб чиқилмоқда.

Шу муносабат билан «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги СССР қонуни (38-модда)га мувофиқ аҳолининг СССР жамғарма банкларига қўйган омонатлари сақланиши ва ўз вақтида қайтариб берилиши учун кафолатчи бўлган СССР давлат банки омонатларни қайта баҳолаш юзасидан СССР Президентининг 1991 йил 22 мартдаги фармонида белгиланганидан фарқли равишда қабул қилинган барча қарорлар учун СССР давлат банки жавобгар бўлмайди, деб айтишни зарур деб ҳисоблайди.

ТУРФА ГУЛЛАР

Дўстлик — энг катта бойлик. Буни Бухоро ноҳияси маркази — Галаосиё шаҳридаги «Гулдаста» болалар боғча-яслиси мисолида кўриш мумкин. Давр талабларига монанд бу маскан 1980 йилда ишга туширилганди. Унда дастлаб 140 нафар, ҳозир эса 180 нафар жажжи ўғил-қизлар олти гуруҳга бўлиниб, тарбияланмоқда. Улар турли миллатларнинг фарзандларидир. Тарбиячилар ҳам турли элатга мансуб. Бу дилкаш мактабгача тарбия масканида сермазмун турмуш тарзи қарор топмоқда. Боғча-яслидаги тарбия ишлари яхши ниятлар, мақсадлар учун хизмат қилаётир.

— Бизда, ҳар бир тарбиячининг кундалик меҳнати кичкинтойларга ғамхўрлиги, меҳр-оқибати билан баҳоланади, — дейди боғча-ясли мудираси Валентина Николаевна Белоусова. — Мен рус қизиман. Куйбишев шаҳрида оиламиз билан Ўзбекистонга, Галаосиёга кўчиб келганимизга ярим асрдан ошди. Галаосиё мен ва фарзандларим учун она шаҳар бўлиб қолди. Дилга яқин касбим, боғчамиздаги ўзбек, рус, тожик, татар, турк, қозоқ, туркман ва бошқа миллат фарзандларидан сира узоқлашгим келмайди.

Ҳа, олис юртдан келган дўст удуми, тили, хусусан дили ўзбек халқи учун бегона эмас. Валентина опа ҳам буни амалда исботлаяпти. Мана кўп йилдирки, у бир жамоада ўзбек қизи Сора Зайниева, рус Лида Кудряшова, тожик Нодира Бакирова, Орзигул Насимова, турк Моҳира Камол қизи, гуржи Гулсанам Зятишвили, татар Линора Гайнулина, Ҳалима Мелиева, Светлана Конюкаева ва бошқа жонкуяр тарбиячилар билан ёнма-ён ишлаётир.

Халқимизда дўст кирган уйга қувонч киради, деган гап бор. Турли халқ фарзандлари ягона мақсад йўлида бир жамоада ишлашидан ҳам зўр шодиёна йўқ. Буни халқ депутатлари Галаосиё шаҳар ижроия қўмитаси раиси Мурoджон Толибовнинг сўзлари ҳам тасдиқлайди:

— Тажриба-таянч маскани — «Гулдаста» болалар боғча — яслисига талаб кун сайин ошмоқда. Чунки бу ерда тарбиячилар жажжи болакайлар, ота-оналар кўнглини хурсанд қилиш пайидан бўлишга ўрганишган.

Татар фарзанди Светлана Конюкаева бундан ўн йил муқаддам чин дўстлик оиласи — мазкур боғча- яслига ишга келганди. У содда ва заҳматкаш тарбиячиларга, турли миллат ҳамда элат болаларига меҳр қўйди. Галаосиёлик йигитлардан бирини севиб, дил риштaларини абадий боғлади. Ҳозир у боғча-яслининг катта гуруҳи кичкинтойларини меҳр билан тарбиялаётир.

— Мактабгача тарбия маскани, унинг меҳнатсевар, бир-бирига устоз ва шогирд тарбиячилари, дилкаш болакайлар — жону- дилим, — дейди кир ювувчи, «Меҳнат ветерани» нишондори Болта опа Қўлдошева. — Бутун куч-ғайратим, иш тажрибаларимни шу жамоанинг тозалиги, озодалигига сарфламоқдаман. Ўзинг севган, ёқтирган одамлар билан ишлаш, улар юзида доимо табассум кўриш нақадар завқли.

Мусиқа муаллимаси Линора Гайнулина, ўқитувчи Сора Зайниева, биринчи кичик гуруҳ тарбиячиси Зубайда Бўронова сингари болапарварлар тилидан ҳам шундай илиқ гапларни эшитдик. Бунга яна нимани қўшиш мумкин? Фақат битта истак бор, холос. Дўстлик чаманзори — «Гулдаста» қўйнида ҳамиша шодиёна, дўстлар гурунги аримасин.

Дўст дийдорини кўрмоқ —
шодлик давоми,
Дўст бўлмаса қайда
юрак ороми.

Ж. ЙЎЛДОШЕВ.

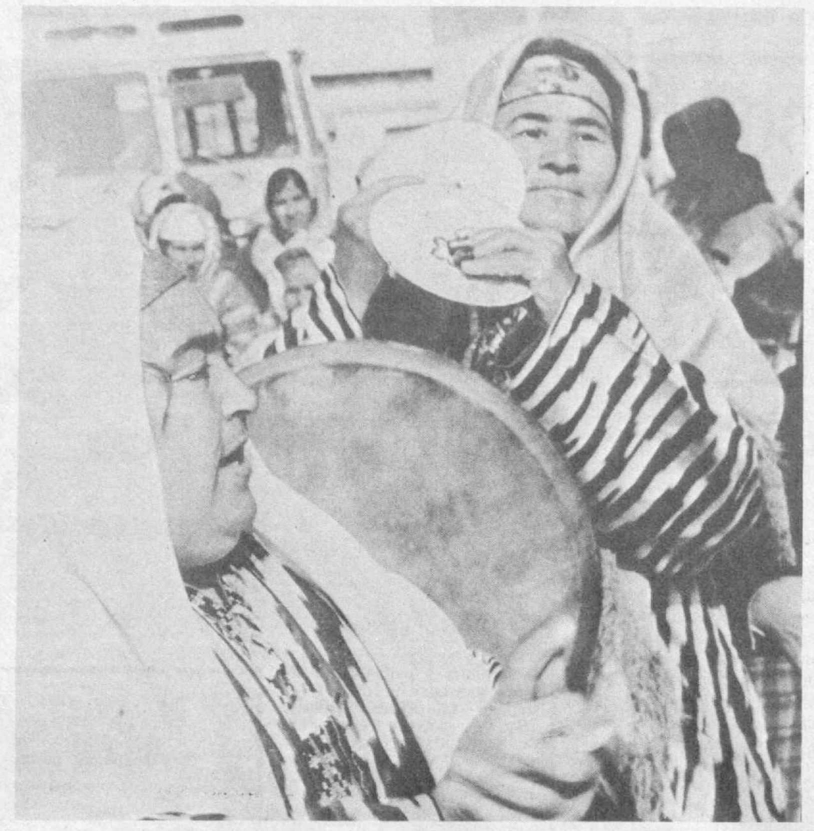

«Чаманда гул» дастасининг номини Қарши райони меҳнаткашлари ҳурмат билан тилга олишади. Турли касб эгаларини ўзида бирлаштирган жамоа ранг-баранг қўшиқлари, дилрабо, шўх рақслари билан кўпчилик эътиборини қозониб келаётир. Уларнинг яқинда ўтказилган Навруз байрамидаги ҳар бир чиқиши кўнгилларга завқ-шавқ улашди. Айниқса Барака Бозорова, Бахтиёр Орипов, Анвар Ибодуллаев, Тошой Қурбонова, Ҳаловат Пўлатова ижросидаги қўшиқлар кўпчиликка манзур бўлди. 14 нафар кишини ташкил этган «Чаманда гул» дастаси санъаткорлари айни кунларда янги қўшиқ ва рақслар ўрганаётир.

СУРАТДА: «Чаманда гул» дастаси иштирокчилари Барака Бозорова ва Тошой Қурбонова.

Ш. СУЛТОНОВ олган сурат.

ФУТБОЛ

ТАШАББУС БОЙ БЕРИЛГАЧ...

Мамлакатимизнинг олий гуруҳида навбатдаги тур учрашувлари бўлиб ўтди. Кучли жамоалар олтин нишонлар учун баҳсларни давом эттирдилар. Сафардан қайтган пахтакорчилар ўз майдонларида Москва торпедочиларини қабул қилишди.

Аввало шуни таъкидлаш зарурки, жамоаларнинг бу учрашув олдидаги мавқелари турлича эди. Торпедочилар ўйинлар жадвалининг бешинчи поғонасида бораётган бўлсалар, пахтакорчилар охирги ўринга тушиб кетган эдилар. Шунинг ўзи ҳам иккала томон фаол ҳаракат қилишини талаб этарди. Кутилганидек, ўйин тезкорлик билан бошланди. Илк дақиқалардаёқ жарима майдонларида хавфли вазиятлар рўй берди. Биринчи бўлиб мезбонларнинг омади келди. Улар 5-дақиқада меҳмонлар жарима майдонига ёриб кирдилар. Тўп қанотдан дарвоза томон йўналтирилди. Унга «Пахтакор» ҳужумчиси Рифат Галиев биринчи бўлиб етиб келди. У тўпни сакраган ҳолда дарвоза тўрига туширди: ҳисоб очилди. Бу ёш футболчи Рифатнинг олий гуруҳда рақиблари дарвозасига киритган биринчи тўпидир.

Шундан кейин пахтакорчиларнинг суръатни ошириб, мавқеларини янада мустаҳкамлаш учун ҳаракат қилишлари кутилган эди. Афсуски, бундай бўлмади. Илгарилари ҳам юртдошларимизга хос бир «касаллик» борлигини кўп таъкидлаганмиз. Улар ҳисобни очишлари билан ташаббусни рақибларига бериб қўядилар. Бу мазкур учрашувда яна такрорланди. Улар тўпни киритишлари билан ҳужумни кучайтирмай ҳимояга ўтиб олдилар. Торпедочилар бундан фойдаланиб, мезбонларни жарима майдончаларига қисиб қўйдилар. Тўп кўпинча пахтакорчилар майдонида бўлди. Тўғри, улар имконият келиши билан қарши ҳужумга ўтиб турдилар. Ана шундай лаҳзалардан бирида ҳисоб оширилиши мумкин эди. Аммо шошма-шошарлик билан ўйнаш панд берди, қулай имконият бой берилди.

Ўйин иккинчи бўлимда ҳам шу тарзда давом этди. Торпедочилар ҳужумни кучайтирдилар. Майдон эгалари эса қулай пайт келишини пойлашди. Улар ҳисобни яна икки марта ошириш имкониятига эга бўлдилар. Аммо бунга эришишнинг иложи бўлмади. Устига-устак меҳмонлар 70-дақиқада майдон эгалари хатосидан усталик билан фойдаланиб, ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлдилар. Жавоб тўпини ёш торпедочи Юшков киритди.

Шундан кейин ўйин кескин тус олди. Гоҳ у, гоҳ бу томонда хавфли вазиятлар рўй берди. Аммо таблодаги 1:1 ҳисоби учрашув охиригача ўзгармади. Натижада рақиблар икки очкони ўзаро баҳам кўрдилар.

Пахтакорчилар шу тариқа мавсумдаги иккинчи очкони қўлга киритдилар. Аммо бу уларнинг ўйинлар жадвалидаги аҳволига кескин ўзгартириш киритмади. Ҳамюртларимиз ҳамон охирги ўринлардан бирида бораяптилар. Шуни таъкидлаш зарурки, ҳозирги вақтда ҳар бир очко қадрлидир. Шундай экан, барча учрашувларни уюшқоқлик билан ўтказиб, жамғармаларидаги очколарни кўпайтириш учун курашиш лозим.

Олий гуруҳда бўлиб ўтган бошқа учрашувлар натижаси билан танишинг: «Динамо» (Москва) — «Металлист» — 2:1, «Металлург» — «Динамо» (Минск) — 2:1, МАСК — «Днепр» — 1:0, «Помир» — « Локомотив» — 0:0, «Спартак» (Владикавказ) — «Шахтёр» — 1:1, «Арарат» — «Черноморец» — 0:0.

Т. СОЛИЕВ,
И. АЛИМОВ.

Муҳаррир
Н. ЁҚУБОВ.

Шингил ҳикоялар

ОТ

Бир куни раис Мелиқўзи ака:
— От минганмисиз? — деб сўраб қолди.
— Йўқ, — дедим.
— Ҳеч қиси йўқ. Чўлга бормоқчи бўлсангиз отда боринг. Жуда юввош, беозор, ақлли от. Ўзи обориб, ўзи олиб келади. Жонивор кўпдан буён отхонада туриб қолди.

Бир пайт идора қоровули зулукдай қорабайирни етаклаб келиб, узангини менга тўғрилади. Миндим.

От дала пайкаллари оралаб кетган сўқмоқдан беозор йўрғалади.

Пешин пайти колхознинг «Қўриқ» бўлимида янги ташкил этилган полиз-боғдорчилик бригадасининг далаларига етиб келдим.

Бир томонда нав-ниҳол ўрикзор, узумзорлар, у ёнда тарвуз-қовун пайкаллари ва шийпон биноси кўзга ташланди. Ўртада йўл бўйлаб узунасига кетган катта зовур. Ундан ўтиш учун бир чақиримча наридаги кўприкдан айланиб келиш керак.

От қаёққа ҳайдасам кетаяпти, жиловни ёйиб сув оқиб турган зовур томон буриб чу десам бўлди, ё сакрайди, ё кечиб ўтади. Бироқ от сувни кўргач, оёқ тираб туриб олди. Жиловни қанча силтасам ҳам қилт этмади. Тол хивич билан уни урдим...

От зовур устига бостириб келди-ю, сакради ва кутилмаган ҳодиса юз берди: атрофни қоплаб ётган қамиш остлари билқиллаб турган ботқоқ экан, унинг олдинги оёқлари ботиб кета бошлади. От кечиб ўтиш мумкин эмаслигини сезди чоғи энтикиш билан нариги қирғоққа сакради.

Мени эгардан кимдир юлиб олиб, орқага улоқтиргандай бўлди. Тупроқ уюми устига гупиллаб тушганимни, кўзим олди қоронғилашиб кетаётганини ҳис этдим.

Қанча вақт ўтганини билмайман... Қулоқларим остида олис-олисдан келаётган отлар дупури эшитила бошлади. Бир пайт юзимга иссиқ ҳовур урилгандай бўлди. Кўзимни очиб, тепамда бўйинларини эгганича турган отни кўрдим. Вужудимни зирқиратаётган оғриқни унутгандай бўлдим. Аста қаддимни ростлаб, отнинг бўйинларидан маҳкам қучоқлаб олдим.

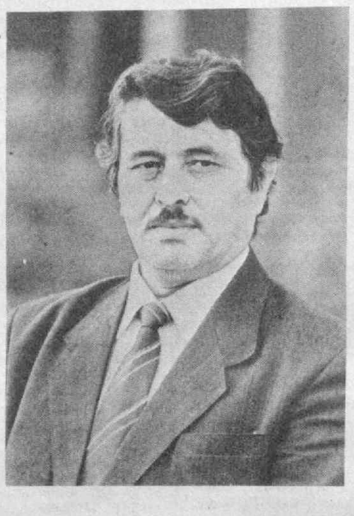

«ЧИНОР» БЕКАТИ

Тоғли Бурчмулла қишлоғидан чиқавеpишдаги муюлишда автобус тўхтади. Эшик очилиб, салонга юзи дардчил, қадди букчайганроқ бир кампир кириб келди-да, ёнимдаги бўш жойга ўтирди. Шу топ билет олинг дегандай унинг қаршисида кондуктор аёл пайдо бўлди. Кампир камзулининг ички чўнтагини кавлаб, унга пул узатгач, қўлидаги бир парча қоғозга тикилганча узоқ вақт жимиб қолди. Беихтиёр аёл қўлидаги дафтар варағига авайлаб ўралган сурат қиррасига кўзим тушди. Дилимда ҳарбий хизматда юрган ўғли бўлса керак деб қўйдим.

Кутилмаганда кампир суратни кўкрагига босганича йиғлаб юборди. У овоз чиқармас, лекин тўлғониб-тўлғониб, ички бир дард билан йиғлар, одамнинг юрагини эзарди.

Ҳайрон бўлдим. Орқамда ўтирган шляпали савлатдор киши «Э, кампир, кайфиятни бузманг», дегандай энсаси қотиб, безовталанаётганини сезиб турибман. Рўпарамдаги олифта кийинган жувон ҳам кампирга икки-уч бор, «зуғумли» қараш қилиб қўйди.

Яқин ўртада кекса бу аёлнинг бошига тушган оғир мусибат юрагини тирнаб юборганини сездим. Буни фақат менгина эмас, анави шляпали эркагу олифта жувондан бошқа автобусдаги кўпчилик сезди.

Лекин ҳеч ким чурқ этмас, бирон илиқ сўз билан бечоранинг кўнглини кўтаришдан мен ҳам ожиз эдим.

Бир пайт орқа томондан:
— Қўйинг, онажон. Бўлар иш бўлди. Энди кетган жон тирилиб келмайди. Ўзингизни ўйланг! — деган кимнингдир салобатли овози эшитилди. Дона-дона қилиб айтилган бу сўзларда қандайдир ҳамдардона меҳрибонлик оҳанги бор эдики, бундан автобусдагиларнинг бари енгил тортгандай бўлди.

Юраги тўлиб кетган кампир йиғидан тўхтаб, жимиб қолди.

Чорак соатлардан сўнг автобус катта чинор остига келиб тўхтади. Кампир тез ўрнидан кўзғолди-да, пастга тушди. Йўлнинг у бетидаги баланд тоғ этагида қабристон ястаниб ётарди...

Машина силжигач, мен беихтиёр орқа томонга кўз ташладиму бояги шляпали кишининг ёнида деразага қапишиброқ ўтирган, яктакнамо кўйлакли, кўзлари кичкина-кичкина, соқоллари ўсган, эски дўпписининг жиякларигача титилиб кетган, жиккаккина, кўримсиз бир кишига кўзим тушди. Унинг юзида одам дарров илғаб оладиган самимий бир илиқлик бор эди.

Бехосдан қараганим учунми, у одам ҳам менга ўйчан бир ҳолатда тикилиб қолди ва шу топнинг ўзида мени ноқулай вазиятдан қутқарди:

— Кампирга қийин бўлди, ука. Ёлғиз ўғлидан бошқа ҳеч кими йўқ эди. У шопур эди. Ёшлик қилибми, яхши кўриб қолган қизининг тўйида ичиб маст ҳолича рулга ўтирган. Ярим кечада қишлоғига қайтаётиб, машинаси билан ана шу йўл бўйидаги чинорга келиб урилган. Шундан бери она бечоранинг аҳволи танг дейишади. Ойда икки-уч марта чинор остига келиб кечгача ўтириб кетади. Баъзан тунаб ҳам қолади, дейишади... Эҳ, бевош ўғил... — у одам ўрнидан қўзғолди. Автобус навбатдаги бекатга келиб тўхтаган эди.

Мен аввал, кўзимга ниҳоятда кўримсиз кўринган бу одам орқасидан қараб қолдим. Унинг белбоғи қати орасидан яримта нон дўппайиб чиқиб турар, назаримда, пичан ўримидан қайтарди.

Йўл-йўлакай ёлғиз суянган ўғли беадад доғда қолдириб кетган бечора онани эслаб юрагим эзилди. Белига яримта нон туғиглик ўша кишини ўйладим. Яхшиямки, орамизда шундай одамлар бор.

ШИРИН СЎЗ

Солижон бува деган табаррук қўшнимиз бор. Ҳар доим таътилга ёки бирон баҳона билан уйга келдим дегунча энг биринчи у кишининг олдиларига чиқиб, зиёрат қиламан.

— Бараkалла болам, ўқиб, катта олиму доно бўлинг! — деган дуоларини оламан.

Ўзлари ҳам жуда дилбар, қувноқ одамлар. Бир лаҳзагина ҳамсуҳбат бўлсангиз, кун бўйи кайфиятингиз кўтарилиб юради.

Шунинг учун маҳаллада, бизнинг девор-дармиён қўшни Солижон бува ҳақида «бу одам ўзи қаримайди, бошқаларни ҳам қаритишга қўймайди», деган гап тарқалган.

Дарвоқе, ота-онамнинг айтишларича, бува «пайғамбар ёши»ни нишонлаб, маҳаллага ош бераётган куни, мен туғилган эканман. Икки ҳовлида тўй-тўйга уланиб кетган дейишади...

Армия хизматидан сўнг, дорилфунунни ҳам тугатиш арафасида турибман... Лекин шуни айтиб қўяйки, Солижон бува ҳамон манман деган йигитлар билан беллашгудек бардаму тетиклар.

Мўъжазгина саришта ҳовлида чолкампир икковлон истиқомат қилишади. Иккита ўғиллари урушда ҳалок бўлган. Кетма-кет уч опа-сингил турмушга чиқиб, «ўзларидан тинчиб кетган».

Яқинда ёзги таътил муносабати билан уйга борсам, онам дурустроқ ўтириб улгурмасимдан «буванги олдиларига бирров чиқиб келсанг бўларди, тўрт-беш кундан бери тоблари йўқроқ», деб қолдилар.

Буванинг эшикларидан кирдим-у, бемор одам терлаб-пишиб ҳовли яланглиги ёнбошидаги беш-олти бўйра бедазорда эпчиллик билан ўт ўраётганини кўриб, ҳайрон бўлдим.

— Ие, ие келинг, мулла ўғил! — дея хурсандчилик билан кутиб олдилар.

Салом-аликдан сўнг у кишига дедим:
— Бува, нима қилардингиз ўзингизни уринтириб. Шу ишни биз қилиб берсак бўлмайдими?
— Бўлмайди, ўғлим!
— Нега энди!
— Чунки бу ишни «келинойингиз» Шаҳрибону илтимос қилганлар. (келинойимиз ёшлари саксоннинг нари-берисида!). Қандай қилиб дегин, аста ёнимга келиб, беда уруғлаб кетибди, дедилар.
— Бир ака десанг, ўриб бераман, дедим.
— Вой, айнимай кетинг, — деди у киши.
— Айниган бўлсам, бедангиз ҳам уруғлаб ётаверсин, — дедим.
— Ҳа, хўп, ака, ўриб беринг, — дедилар келинойинг.
— Йўқ, энди, биринчи айтган гапим ерда қолган йигит эмасман. Бу ёғига «акажон» десанг ўриб бераман», — дедим мен ҳам бўш келмай... Мана энди кўриб турибсан, ўғлим, ширин сўз жон озиғи деганлари рост экан, соппа-соғайиб, беда ўраяпман... Ие, тўхта, газетачиликка ўқияпсан, деб эшитаман, яна латифа қилиб, ҳар кимга айтиб юрмагин. Шаҳрибону эшитиб қолса, хафа бўлади.
— Хўп, кўнглингиз тўқ бўлаверсин. Ҳеч кимга айтмайман, бува!

Ҳа, мен бу «латифа»ни ҳеч кимга айтмадим, шунчаки ёздим, холос.

Дадахон НУРИЙ.

АХБОРОТ

ГОЛЛАНДИЯДАН ТЕРМИЗГА

Зутермеер шаҳрида (Голландия) жойлашган Американинг «Таунсенди» фирмаси бош бўлими Термиз гўшт комбинатида соатига 1,5 тонна сосиска тайёрлайдиган линияни қуриб, ишга туширди.

Бу ерда бор-йўғи уч киши меҳнат қилади. Ринат Байков, Зиёдулла Хурсандов ва Омонгелди Ҳасанов ишлаб чиқариш жараёнларини хорижий мутахассислар кўмагида қисқа муддатда ўзлаштириб олдилар.

Корхонанинг шаҳардаги озиқ-овқат дўконларига чиқарган 500 килограмм янги маҳсулоти харидорларга манзур бўлди.

БАЙНАЛМИЛАЛЧИ НОМИДА

Денов ноҳияси ижроия қўмитаси ўқитувчилар жамоалари, ота-оналар ҳамда ўқувчиларнинг талаб-истакларини инобатга олиб, 42, 10, 49, 50, 46 ва 26-мактабларга Р. Саидов, Б. Саидов, А. Бозоров, Т. Мамаёров, Н. Бердиев, А. Чориев, Б. Мелибоев номларини беришга қарор қилди.

Байналмилалчи жангчилар хотирасини абадийлаштириш, улар руҳини шод этиш йўлида қилинган бу хайрли иш айни муддао бўлди.

ҚУЛАЙЛИК

Термиз таксомотор-автобус корхонаси вилоят йўловчиларига яна бир қулайлик яратди. Эндиликда деярли ҳар куни Тошкентга «Икарус» маркали юмшоқ автобус қатнай бошлади. Йўловчилар белгиланган чиптани харид қилсалар бас: улар Деҳқонобод ва Самарқанд орқали ўн саккиз соат йигирма дақиқада пойтахтга етиб келадилар.

ХАРИДОР АЁН

Термиздаги савдо кооперативи вилоят аҳолиси ёрдамчи хўжаликлари ва томорқаларида етиштирилаётган маҳсулотнинг эҳтиёждан ортиқчасини шартнома баҳосида йил давомида сотиб олишни йўлга қўймоқда. Бозор иқтисодиёти шароитида аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига талабини қондириш ниятида амалга оширилаётган бу тадбирни айниқса қишлоқларда истиқомат қилувчилар қониқиш билан кутиб олдилар. Улар энди гўшт, сут, қатиқ, сариёғ, сабзавот, мева, полиз ва ҳар хил кўкатларнинг ортиқчасини сотиш ҳақида қайғурмайдилар.

Б. КЕНЖАБОЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

КОРХОНАЛАР, ЖАМОА ХЎЖАЛИКЛАРИ ВА ДАВЛАТ ХЎЖАЛИКЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ, МЕҲНАТ ЖАМОАЛАРИ КЕНГАШЛАРИ ВА АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

ФУҚАРОЛАРНИНГ МОДДИЙ ФАРОВОНЛИГИ ВА ИЖТИМОИЙ МУҲОФАЗАЛАНГАНЛИГИНИ ЮКСАЛТИРИШ МАҚСАДЛАРИДА

ДАВЛАТ СУҒУРТАСИ

МЕҲНАТ ЖАМОАЛАРИНИНГ АЪЗОЛАРИНИ КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ МАБЛАҒЛАРИ ЭВАЗИГА СУҒУРТА ҚИЛДИРИШДАН ИБОРАТ.

Янги суғурта шартларини тавсия этади!

БУ ҲАҚДАГИ ҚАРОР МЕҲНАТ ЖАМОАСИ КЕНГАШИ ВА КАСАБА УЮШМАСИ КОМИТЕТИ БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА МАЪМУРИЯТ ТОМОНИДАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Суғурта муддатлари, тури (шахсий ёки мол-мулк суғуртаси) ва суғурта пули кўрсатилган, суғурта қилдирилган шахслар рўйхати Давлат суғуртаси нозирлигига юборилади.

Суғурта тўловларини бирйўла, ҳар кварталда ёки ҳар ойда ўтказиб бориш мумкин.

Маъмурият, шунингдек, ходимлардан бирортасининг илгари тузилган шартномаси бўйича ҳам корхона маблағлари ҳисобидан тўловлар тўлаб бориш ҳуқуқига эгадир.

ЯНГИ СУҒУРТА ШАРТЛАРИ — МЕҲНАТКАШЛАР УЧУН ҚЎШИМЧА ИЖТИМОИЙ ИМТИЁЗЛАР БЕЛГИЛАШ, УЛАРНИНГ МОДДИЙ МАНФААТДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ИМКОНИЯТИ ДЕМАКДИР.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ СУҒУРТА ИДОРАСИ.

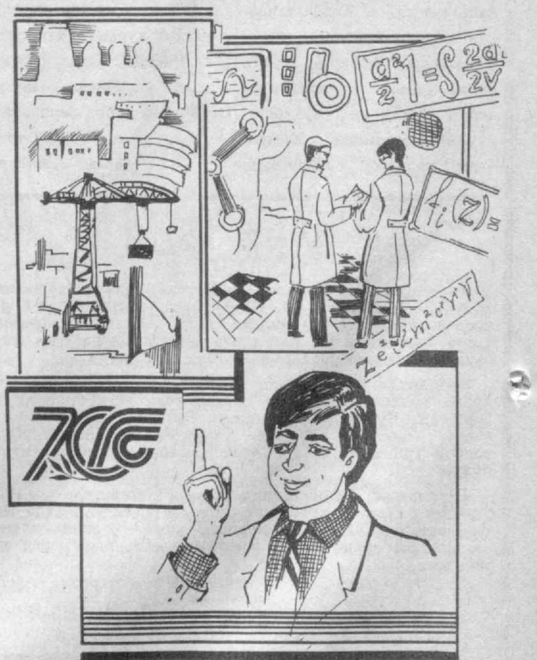

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

Ойнаи жаҳонда

10 АПРЕЛЬ ЧОРШАНБА

● ЎзТВ I

8.00 «Инсон ва табиат». Кинопрограмма.
9.00 «Узоқ йўлдаги учрашувлар», «Свердловск. Бугун ва эртаси». Телефильмлар.
10.00 «Кохановкалик артист». Бадиий фильм.
11.20 Телевизион театр. Уткир Ҳошимов. «Баҳор қайтмайди». 2-қисм.

● ● ●

18.00 Янгиликлар.
18.05 «Алиса мўъжизалар мамлакатида». Мультфильмлар туркумидан.
18.25 «Қадимий халқ ўйинлари». Спорт кўрсатуви.
18.55 «Янги Иттифоқ шартномаси лойиҳаси: фикр ва мулоҳазалар».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Ўғил, невара, эвара». Манзарали фильм.
20.00 Москва. «Время».
20.45 «Санъат олами». Ўзбек миллий либослари.
21.20 Ҳиндистон — Ўзбекистон санъаткорларининг концерти. В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройидан ёзиб олинган.
22.00 «Ахборот».
22.20 «Дала юмушлари».
22.40 «Соҳил». Бадиий фильм. 2-серия.
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 Мактаб театри. «Камалак»нинг оддий мўъжизаси».
19.15 Регби бўйича СССР чемпионати. «Звезда» (Тошкент) — «Сокол» (Львов).
20.00 Москва. «Время».
20.45 «Эсдалик учун дастхат».
21.05 «Пульс». Хабарлар.
21.15 «Чойхона ҳажвлари» (тожик тилида).
22.15 «Атака». Бадиий фильм («Мосфильм»).

● МТ I

6.00 «Тонг».
8.30 Ишчан чопар.
8.50 Молдова мусиқий фольклорининг концерти.
9.25 «Кечир бизни ўгай она, Россия». Бадиий фильм. 2-серия.
10.30 «Рок-сабоқ». Ўсмирлар учун кўрсатув.
11.30 «ТСН».
11.45 Телевизион ҳужжатли фильм.
12.35 Қўшиқ ҳақида хотира.
13.05 «Қизиқувчилар олами».

* * *

14.30 «ТСН».
14.45 «Отлар ой нурида». Телевизион бадиий фильм («Тожикфильм», 1979 й.).
15.55 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
16.55 «Маданият ва бозор». «Коммунист» ойномаси муҳарририятида давра суҳбати.
17.30 «ТСН».
17.45 «Йил фасллари». Мультфильм.
18.00 «Ёлғизлар». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси: 2-серия.
18.55 Ю. А. Гагарин космосга парвозининг 30 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш. Союзлар уйининг Колонна залидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Время».
20.55 Футбол. Европа чемпионлари кубоги. Ярим финал. «Спартак» (Москва) — «Марсель» (Франция). В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади.

Тунги телевидение

23.00 «Миргород ва унинг аҳолиси». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
00.05 «Шеърлардаги дил сатрлари». С. Есенин шеърларини Т. Доронина ўқийди.

● МТ II

12.05 «Шарқий Сибирь». Киножурнал.
12.15 «Троян оти». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
13.10 «Испан тили». М. Равель мусиқасига яратилган фильм-опера.
14.00 «Икки эртак». Мультфильм.
14.15 «Иркуйем қаёққа ғойиб бўлди?». Телевизион ҳужжатли фильм.

* * *

16.20 Россиянинг ҳужжатли экрани.
17.50 «Бировнинг хотини ёки кровать тагидаги эр». Телевизион бадиий фильм («Ленфильм», 1984 й.).
18.55 «Ёлғиз чироқ...». Волоколамск ва Юрьев митрополити Питирим А. Чеховни ўқийди.
19.10 Россиянинг парламент хабарномаси.
19.25 Коллаж.
19.30 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.45 «Қайта яралиш учун». Телевизион ҳужжатли фильм.
20.00 «Время» (сурдо таржимаси билан).
20.45 «Кантри-клуб». Мусиқий дам олиш кўрсатуви.
21.30 «Сизга севгидан сўзласам...».
22.35 Мамлакатимиз маданият ёдгорликларини қайта таъмирлаш ва асраш ҳақида телевизион ҳужжатли фильм.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети партия ва касаба уюшмаси ташкилотлари Марказий Комитет иккинчи котиби А. С. Ефимовга онаси

Тамара Павловна ЕФИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

БУЮРТМА № 5212 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64602. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12